

TBMM

(S. Sayısı: 408)

Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Tasarısı ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (1/607)

Not: Tasarı Başkanlıkça; tali olarak Adalet ile Plan ve Bütçe komisyonlarına, esas olarak da Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonuna havale edilmiştir.

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

12/6/2008

Sayı: B.02.0.KKG.0.10/101-1573/2610

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 12/5/2008 tarihinde kararlaştırılan “Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Tasarısı” ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan
Başbakan

GENEL GEREKÇE

Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) ile ihracatçı birliklerinin kuruluşları, işleyişleri, görev ve yetkileri ile gelirleri ve harcamalarına ilişkin esas ve usuller, 5/7/1993 tarihli ve 93/4614 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan İhracatçı Birliklerinin Kuruluşu, İşleyişi, İstigal Sahaları, Organları, Üyelerinin Hak ve Yükümlülüklerine Dair Karar ile Türkiye İhracatçılar Meclisi Yönetmeliği ve İhracatçı Birlikleri Yönetmeliği ile tayin ve tespit olunmuştur.

İhracatçı birliklerinin günümüz ihtiyaçlarına cevap verir mahiyette yeniden düzenlenmesinin sağlanması; Danıştay 10 uncu Dairesi'nin, 4059 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin (c) bendi hükmünün Anayasanın 7, 123 ve 135 inci maddelerine aykırı olduğu savıyla Anayasa Mahkemesine yaptığı başvuru ve halen davanın derdest olması nedenleriyle, gerek Türkiye İhracatçılar Meclisinin, gerekse ihracatçı birliklerinin yeniden yapılandırılması ihtiyacı ortaya çıkmıştır.

Hali hazırda 13 genel sekreterlik bünyesinde 59 adet ihracatçı birliği faaliyet göstermekte olup, mevcut yapılanmaya göre, ihracatçı birlikleri 23 ayrı sektörde teşkilatlanmıştır.

Bu çerçevede, ihracatçı birliklerinin üst kuruluşu olarak kurulan, özel bütçeye sahip tüzel kişiliği haiz Türkiye İhracatçıları Meclisi (TİM) kanunla kurulmakta ve merkezi İstanbul olarak belirlenmektedir. TİM'in ihracatçı birliklerinin koordinasyonunu sağlaması, ihracatçıların sorunlarının çözümüne yönelik çalışmalarda bulunması, ihracatın ülke menfaatine uygun olarak gelişmesine yardımcı olacak çalışmalar yapması ve ihracatçılarımızı en üst düzeyde temsil etmesi hedeflenmiştir.

İhracatçı birliklerinin, özel bütçeye sahip tüzel kişiliği haiz olarak kanunla kurulması ve ihracatçıları teşkilatlandırmak suretiyle, ihracatın ülke menfaatine uygun olarak gelişmesine çalışması, başta ihracatta girdi niteliğini haiz olmak üzere ithal mallarının dünya fiyatları ve kalitesinde, süreklilik içerisinde ve kaynağından temin edilmesini sağlamaya ve ekonomide rekabet gücünün artırılmasına yönelik çalışmalarda bulunması amaçlanmıştır.

TİM ve ihracatçı birlikleri, bu Kanun çerçevesinde yürürlüğe konulacak yönetmeliğin yürürlüğe girmesini müteakiben yapılacak ilk olağan Genel Kurulda organlarını teşekkül ettireceklerdir.

Diğer taraftan, TİM'in ve ihracatçı birliklerinin kuruluş, işleyiş, organları, organlarının çalışma usul ve esasları ile üyelerinin hak ve yükümlülükleri yeniden düzenlenmiştir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1 - Madde ile; ihracatı artırmak suretiyle ekonomik gelişmeye katkıda bulunmak üzere ihracatçı birlikleri ile Türkiye İhracatçıları Meclisinin kuruluşu, işleyişi, görevleri, organları, gelirleri, harcamaları ve denetimleri ile üyelerinin hak ve yükümlülüklerine ilişkin usul ve esasların düzenlenmesi, Kanunun amacı ve kapsamı düzenlenmiştir.

Madde 2 - Madde ile; Bakanlık, ihracatçı birlikleri, Müsteşar, Müsteşarlık ve Türkiye İhracatçıları Meclisi tanımları yapılmıştır.

Madde 3 - Madde ile; ihracatçı birliklerinin özel bütçeye sahip (gelirleri; giriş aidatı, yıllık aidat, nisbi aidat, maktu aidat, hizmet karşılığı alınacak ücretler ve diğer gelirlerden oluşan) ve tüzel kişiliği haiz olarak kurulmaları hükme bağlanmış, organları ve görevleri belirlenmiştir.

Ayrıca, ihracatçı birliklerinin kuruluşuna dair diğer usul ve esasların yönetmelikle belirlenmesi öngörülmüştür.

Madde 4 - Madde ile; ihracatçıların ihraç ettikleri maddelerle ilgili ihracatçı birliğine üye olmaları ile aidat ve sair ücretleri ödemeleri düzenlenmiştir.

Üzerinde ilgili ihracatçı birliğinin onayı bulunmayan gümrük beyannamelerinin gümrük idarelerince işleme konulmaması amaçlanmış olup bu onaya ilişkin usul ve esaslar Bakanlık tarafından belirlenecektir.

Ayrıca, aynı genel sekreterlik bünyesinde faaliyet gösteren ihracatçı birliklerinden herhangi birine üye olan ihracatçının aynı genel sekreterlik bünyesinde faaliyet gösteren diğer ihracatçı birliklerinin iştirak alanına giren maddeleri üyelik şartı aranmaksızın ihraç edebilmesine imkan sağlanmış, ancak bu durumda, ihracatçının sadece üyesi olunan ihracatçı birliğinin hizmetlerinden yararlanması, genel kuruluna iştirak edebilmesi ve yönetim kuruluna seçilebilmesi öngörülmüştür.

Üyeliğe ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle belirlenecektir.

Madde 5 - Maddede, Genel kurulun yönetmelik ile belirlenen niteliklere sahip ve yükümlülüklerini yerine getiren üyelerden oluşması ve genel kurula tüzel kişiler adına vekaleten iştirak edilememesi hükme bağlanmıştır.

Ayrıca, genel kurulun oluşması, olağan ve olağanüstü genel kurulun yapılmasına ilişkin esaslar ile genel kurulun görevleri belirlenmiştir.

Seçimlerin gizli oy, açık tasnif esasına göre yargı gözetiminde yapılacağı hükme bağlanmış ve seçime ilişkin diğer usul ve esasların yönetmelik ile belirlenmesi öngörülmüştür.

Madde 6 - Maddede yönetim kurulunun oluşumu, görevleri ve toplantılarına ilişkin usul ve esaslar ile temsil yetkisi düzenlenmiştir.

Bu çerçevede; yönetim kurulunun ayda en az bir kez olmak üzere asil üye sayısının en az yarısından bir fazlası ile toplanması ve kararların çoğunlukla alınması düzenlenmiştir.

İhracatçı birliklerinin; yönetim kurulu başkanı veya yetkilendireceği başkan vekili tarafından temsil edilmesi, birden fazla ihracatçı birliği bulunan genel sekreterliklerde tüm birlikleri temsil yetkisinin başkanlar kurulu başkanı veya yetkilendireceği vekiline ait olduğu hükme bağlanmıştır. Bu yetki, genel sekretere de devredilebilecektir.

Madde 7 - İhracatçı birliğinin işlerini yürütmek üzere, bir genel sekreter ve yeterli sayıda genel sekreter yardımcısının görevlendirilmesi öngörülmüş ve genel sekreter yardımcısının sayısı üç ile sınırlandırılmıştır.

Genel sekreterin ihracatçı birliklerinin işlerinin sevk ve idaresiyle görevli ve yetkili amir olduğu ifade edilmiştir.

Ayrıca, genel sekreter ve yardımcılarının atanma usulü düzenlenmiş ve genel sekreterin görevleri sayılmıştır.

Madde 8 - Denetim kurulunun asil ve yedek üyelerinin seçilme usulü tespit edilmiş ve denetim kurulunun görevleri belirlenmiştir.

Madde 9 - Madde ile; başkanlar kurulunun oluşumu, amaçları ve görevleri ile üyelerinin kimlerden oluşacağı belirlenmiştir.

Madde 10 - Madde ile; sektör kurulunun oluşumu, amaçları ve görevleri ile sektör kurulu üyelerinin seçim usulü tespit edilmiş ve toplantıların yapılma usulü belirlenmiştir.

Madde 11 - Madde ile ihracatçı birliklerinin gelirleri belirlenmiştir.

Bu çerçevede, ihracatçı birliğinin gelirleri; giriş aidatı, yıllık aidat, nispi aidat, maktu aidat, hizmet karşılığı alınacak ücretler, para cezası ve diğer gelirlerden oluşmaktadır.

Anılan madde ile aidatların tahsiline ilişkin esaslar düzenlenmiş ve nispi aidatın alt ve üst limitleri belirlenmiştir.

İhracatçı birliklerinin gelirlerini oluşturan kalemlerin zamanında ödenmemesi halinde bunlara 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun uyarınca gecikme zammı uygulanacağı tespit edilmiştir. Giriş aidatı, yıllık aidat, nispi aidat, maktu aidat, hizmet karşılığı alınacak ücretler ve diğer gelirler ile bunlara ait kesinleşen gecikme zamları ve para cezalarının tahsiline ilişkin olarak ihracatçı birliği yönetim kurulu tarafından verilen kararı müteakip söz konusu tahsilat icra daireleri aracılığı ile yapılacaktır. Gelir kalemleri ile bunlara ait kesinleşen gecikme zamları ve para cezaları hakkında beş yıllık tahsil zamanaşımı öngörülmüştür.

İhracatçı birliğinin bütçesinin, yönetim kurulu tarafından yıllık olarak hazırlanması ve genel kurul tarafından kararlaştırılması öngörülmüştür.

Diğer taraftan, ek ödenek talepleri Türkiye İhracatçılar Meclisi tarafından sonuçlandırılacak, ancak bütçe içi ödenek aktarmaları genel sekreterlik tarafından yapılabilecektir.

Öte yandan, maddede bütçeden ödeme yapılabilmesinin şartları tespit edilmiştir.

Birlik gelirlerinden Bakanlık tarafından belirlenen oranda pay, faaliyet ve projelerin gerçekleştirilmesi amacıyla ayrılacaktır. Bu şekilde ayrılan payların kullanım esasları ve uygulaması yönetmelik ile düzenlenecektir.

İhracatçı birliklerinin personel giderlerinin, gelirlerinin yüzde 40'ını geçememesi öngörülmüştür.

Bütçe ve harcamalar ile mal ve hizmet alımları, satımları ve yapım işlerinin tabi olduğu usul ve esaslar yönetmelik ile belirlenecektir.

Madde 12 - Madde ile; ihracatçı birliği üyelerinin yükümlülükleri ile üyeliğin sona ermesine ilişkin esaslar düzenlenmiştir.

Madde 13 - İhracatçı birliğinin sona ermesine ilişkin usul ve esaslar belirlenmiştir.

İhracatçı birliğinin sona erdirilmesi ile tasfiyesine ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenecektir.

Madde 14 - Madde ile; Türkiye İhracatçılar Meclisinin, ihracatçı birliklerinin üst kuruluşu olarak özel bütçeye sahip ve tüzel kişiliği haiz olarak kurulması amaçlanmıştır. Söz konusu madde ile ayrıca, Türkiye İhracatçılar Meclisinin organları ile görevleri belirlenmiştir.

Türkiye İhracatçılar Meclisinin kısa adının TİM olması ve merkezinin İstanbul' da bulunması hükme bağlanmıştır.

Madde 15 - Madde ile; Türkiye İhracatçılar Meclisi Genel Kurulunun oluşumu, görevleri ile toplantı usul ve esasları düzenlenmiştir.

Seçimlerin gizli oy ve açık tasnif esasına göre ve yargı gözetiminde ve 5 inci madde çerçevesinde yapılması hükme bağlanmıştır.

Madde 16 - Maddede, Sektörler Konseyinin, genel kurul delegesi olan sektör kurulları başkan veya başkan yardımcıları arasından, ilgili sektörün TİM genel kurulu delegeleri tarafından seçilecek birer asil ve birer yedek üyeden oluşması öngörülmüştür. TİM başkanı ayın zamanda Sektörler Konseyi başkanıdır.

Maddede ayrıca Sektörler Konseyinin asil ve yedek üyelerinin belirlenmesine ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiş ve Sektörler Konseyinin görevleri belirlenmiştir.

Madde 17 - Madde ile; yönetim kurulunun oluşumu, görevleri ve toplantı usul ve esasları düzenlenmiştir. Yönetim kurulu üyeliğinin boşalması halinde Sektörler Konseyinin ilk toplantısında boşalan üyenin yerine seçim yapılacağı öngörülmüştür.

Yönetim kurulu toplantı ve karar yeter sayıları belirlenmiştir.

Madde 18 - TİM başkanının, Sektörler Konseyinin asil üyeleri arasından dört yıl için Genel Kurul tarafından seçilmesi, en fazla iki dönem başkanlık yapması ve bir daha aynı göreve yeniden seçilememesi öngörülmüştür.

TİM başkanlığının herhangi bir sebeple boşalması halinde, yapılacak ilk genel kurula kadar görev yapmak üzere, yönetim kurulunca belirlenecek başkan vekillerinden birinin TİM başkanı olarak görev yapacağı hükme bağlanmıştır.

TİM başkanının, aynı zamanda mensubu olduğu ihracatçı birliği yönetim kurulu başkanlığı ve ya üyeliği, Sektör Kurulu başkan veya başkan vekilliği görevi ile Sektörler Konseyi üyeliği görevini yapamayacağı hükme bağlanmıştır.

Madde 19 - Maddede, TİM'in işlerini yürütmek üzere bir genel sekreter ile beşten fazla olmak üzere genel sekreter yardımcısı görevlendirileceği hükme bağlanmıştır. Genel sekreterin, Genel sekreterliğin işlerinin sevk ve idaresiyle görevli ve yetkili amir olması kararlaştırılmıştır. Genel sekreter ve genel sekreter yardımcılarının atanmalarına ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiş, genel sekreterin görevleri belirlenmiştir.

Madde 20 - Maddede, denetim kurulunun asil ve yedek üyeleri ile başkanının seçilmesine ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiştir. Başkanın bulunmadığı zamanlarda, en yaşlı üyenin kurula başkanlık edeceği hükme bağlanmıştır.

Ayrıca, maddede denetim kurulunun görevleri belirlenmiş; genel sekreter ve yönetim kuruluna, denetim kurulu üyelerinin isteyecekleri her türlü bilgi ve belgeyi verme yükümlülüğü getirilmiştir.

Madde 21 - Madde ile; disiplin kurulunun asil ve yedek üyeleri ile başkanının seçilmesine ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiştir. Madde ile ayrıca, başkanın bulunmadığı zamanlarda, en yaşlı üyenin kurula başkanlık edeceği hükme bağlanmış ve disiplin kurulunun görevleri belirlenmiştir.

Madde 22 - Madde ile; ihracatçı birlikleri üyeleri hakkında disiplin cezalarının verilmesine ilişkin şartlar, disiplin soruşturması ve savunma hakkı düzenlenmiştir.

Diğer taraftan, TİM ve ihracatçı birliği yönetim kurulu üyelerinin, disiplin kurulunca görevleri başında kalmalarında sakınca görülmesi halinde Müsteşarlık tarafından tedbiren işten el çektirilebileceği ve yerlerine yedek üyenin göreve çağrılacağı hükme bağlanmıştır.

Ayrıca, disiplin cezası verilmesini gerektiren fiil ve haller sayılmıştır.

İhracatçı birliğinden geçici veya uzun süreli çıkarma cezası alanlar bu süre boyunca başka bir ihracatçı birliğine üye olamayacaklardır.

İhracatçı birliği üyeleri hakkında disiplin soruşturmasının disiplin kurulu tarafından yürütülmesi ve ihracatçı birliği üyelerinden; yetkili organlarca alınan kararlara riayet etmeyenlere yıllık aidatlarının dört katı tutarında para cezası verilmesi öngörülmüştür.

Verilen para cezasının kesinleşmesini takiben, ihracatçı birliği tarafından gelir kaydedilmesi ve para cezası verilmesinin ayrıca disiplin cezası verilmesini engellemediği hükme bağlanmıştır.

Madde 23- Madde ile; TİM'in hesap döneminin takvim yılı olduğu belirlenmiş, gelirleri tespit edilmiş ve ihracatçı birliklerinin katkı paylarının TİM hesaplarına en geç her yılın Ocak ayı sonuna kadar aktarılması hükme bağlanmıştır.

TİM'in bütçesinin yönetim kurulu tarafından yıllık olarak hazırlanması ve genel kurulca kararlaştırılması öngörülmüştür.

TİM'in personel giderlerinin, gelirlerinin yüzde 40'ını aşamayacağı kararlaştırılmıştır.

Öte yandan, yönetim kurulunca yapılan ek ödenek taleplerinin Müsteşarlıkça incelenerek sonuçlandırılacağı ve yönetim kurulunun verdiği yetki çerçevesinde bütçe içi ödenek aktarmaları yapmaya genel sekreterin yetkili kılınabileceği öngörülmüştür. Bütçeden ödeme yapılabilmesi için bütçede ödeneğin olması ve genel sekreter veya vekilinin ödeme emrinin bulunması gereklidir.

Madde 24- Madde ile; Dış Ticaret İstişare Konseyinin oluşumu ve görevleri düzenlenmiştir.

Madde 25 - Madde ile; sektörler itibarıyla, ihtisas kurullarının oluşturulması ve bu kurulların işlevleri belirlenmiştir.

Madde 26- TİM ve ihracatçı birliklerinde istihdam edilenlerin, bu Kanun ve bu Kanuna dayanılarak çıkarılacak yönetmelik hükümleri ile 4857 sayılı İş Kanunu ve İnsan Kaynakları Yönetmeliği hükümlerine tabi olması öngörülmüştür.

TİM ve ihracatçı birliklerinde personelin hizmete alınması, unvanı, nitelikleri, atanması, ilerlemesi, yükselmesi, görevden alınma usulü, görev ve yetkileri, yükümlülükleri ile disiplin cezalarına ilişkin esasların yönetmelik ile belirleneceği hükme bağlanmıştır.

Madde 27- Madde ile; maddede belirlenen cezalardan hüküm giymiş bulunanların TİM ve ihracatçı birliklerinin yönetim kurulu, denetim kurulu ve disiplin kurulu üyesi olamayacağı hükme bağlanmıştır.

Madde 28- Maddede TİM ile ihracatçı birlikleri ve bunların kurduğu vakıf, dernek, şirket, işletmeler ve iştiraklerin idari ve mali yönden Müsteşarlığın denetimine tabi olması öngörülmüştür. Müsteşarlık, bu denetimleri doğrudan yapabileceği gibi bağımsız denetim kuruluşlarına da yaptırabilir. Ayrıca, TİM'e, ihracatçı birliklerine ve bunların kurduğu vakıf, şirket, işletmeler ve iştiraklere Müsteşarlıktan bir dış ticaret denetçisi atanması hükme bağlanmıştır. Denetime ilişkin usul ve esasların Müsteşarlıkça belirlenmesi öngörülmüştür.

Madde 29 - Müsteşarlığa, TİM'in görüşünü alarak gerektiğinde dünya ticaretindeki gelişmeler doğrultusunda ihracatçı birliklerinin bölgesel ve sektörel bazda yeniden teşkilatlanmasına ilişkin düzenlemeler yapabilme yetkisi verilmektedir.

Müsteşarlığın iç ve dış piyasalardaki gelişmelere paralel olarak dış ticaretteki etkinliğin ve koordinasyonun sağlanması amacıyla ihracatçı birliklerini gerektiğinde ithalata ilişkin hususlarda görevlendirebileceği hükme bağlanmıştır.

Maddede Bakanlığa TİM ve ihracatçı birliklerinin seçimle gelen organlarının seçim tarihlerini bir yılı geçmemek üzere erteleme yetkisi verilmektedir.

Madde ile ayrıca, Kanunda yer alan hususlara ilişkin yönetmeliklerin Bakanlık tarafından yürürlüğe konulması öngörülmüştür.

Diğer taraftan, Müsteşarlık bu Kanunda yer alan hususlara ilişkin tebliğler çıkarmaya, özel ve zorunlu durumları inceleyip sonuçlandırmaya ve gerekli önlemleri almaya yetkili kılınmıştır.

Geçici Madde 1- Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 5/7/1993 tarihli ve 93/4614 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan İhracatçı Birliklerinin Kuruluşu, İşleyişi, İstigal Sahaları, Organları, Üyelerinin Hak ve Yükümlülüklerine Dair Karara istinaden kurulu bulunan ihracatçı birlikleri ve TİM'in faaliyetlerine devam etmeleri öngörülmüştür.

Madde ile TİM'in organları teşekkül edene kadar, TİM Yürütme Kurulunun, TİM Yönetim Kurulu; TİM İcra Komitesinin, TİM Sektörler Konseyi olarak görev yapması öngörülmüştür.

Ayrıca, halen görev yapmakta olan Türkiye İhracatçılar Meclisi ve ihracatçı birlikleri personeli aynı statü ve özlük hakları ile görevlerine devam edeceklerdir.

Personel giderleri gelirlerinin yüzde 40'ını aşan ihracatçı birlikleri genel sekreterliklerinin, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç yıl içerisinde, personel giderlerini bu seviyeye getirmesi öngörülmüştür.

Madde ile, bu Kanunda yer alan hususlara ilişkin yönetmelikler yürürlüğe konuluncaya kadar önceki yönetmeliklerin bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam edilmesi hükme bağlanmıştır.

Madde 30- Yürürlük ve yürütme maddesidir.

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar,

Bilgi ve Teknoloji Komisyonu

12/6/2009

Esas No.: 1/607

Karar No.: 12

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Bakanlar Kurulu tarafından 12/6/2008 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 17/6/2008 tarihinde tali komisyon olarak Adalet Komisyonu ile Plan ve Bütçe Komisyonuna, esas komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen (1/607) esas numaralı “Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Tasarısı”; Komisyonumuzun 20/5/2009 tarihinde yaptığı 4 üncü Birleşimde, Hükümeti temsilen Dış Ticaret Müsteşarlığının bağlı bulunduğu Devlet Bakanı yerine yetkilendirilmiş Dış Ticaret Müsteşarı Tuncer KAYALAR ile Adalet Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Dış Ticaret Müsteşarlığı Gümrük Müsteşarlığı, İhracatı Geliştirme Etüd Merkezi ve Türkiye İhracatçılar Meclisi temsilcilerinin katılmalarıyla görüşülmüştür.

Tasarının geneli üzerindeki görüşmeler sırasında;

- Globalleşen dünyada ihracat büyük önem taşıdığından, ihracatçılarımızın ve odalarımızın sorunlarının çözüleceği bu düzenlemenin bir an önce kanunlaşması gerektiği,

- Günümüzde Çin’in, Hindistan’ın, Güney Kore’nin ve benzer gelişmekte olan ülkelerin geldiği noktanın altında KOBİ niteliğinde küçük işletmelerin ihracata teşvik edilmesinin getirdiği artı değerler olduğu,

- Türkiye’de ihracatın, büyük oranda hükümetlerin tayin ettiği Dış Ticaret Müsteşarlığının vizyonu sınırlı kaldığı, TİM’in bir an evvel bu ihracat anlayışından çıkarak dünyadaki gelişmekte olan ülkelerin KOBİ temeline dayalı ihracatçılık modelini harekete geçirebilecek bir sivil örgütlenmenin önderliğini yapması gerektiği,

- Son yıllarda dış ticaret açığındaki azalmanın ihracatımızdaki artışa değil ithalatımızdaki azalmaya bağlı olduğu, bu sebeple Türk ihracatının kendisini yeniden yapılandırmaya ve değerlendirmeye ihtiyacı olduğundan TİM’in çalışmasının takdirle karşılandığı,

- İhracat üzerinden yapılan kesintilerin özellikle FOB’la ilgili kesintinin çok yüksek olması sebebiyle ihracatçı üzerinde çok ağır bir yük oluşturduğu,

- Tasarının ekonomimizi ve ihracatımızı çok yakından ilgilendirmekle birlikte İTO ve TİM arasında bir uzlaşma olmadığı, TOBB ve TİM arasında da farklı bakış açısı olduğu bu sebeple öncelikle kurumlar arasındaki bu sorunun giderilmesi ve uzlaşmanın mutlaka sağlanması gerektiği,

- Günümüzde gelişmiş ülkelerde, Avrupa Birliği üye ülkelerinde hiçbir odaya üye olma mecburiyeti bulunmadığı bu özgürlüğün tüm sanayicilere ülkemizde de tanınması gerektiği, her yere üye olmak gibi bir dayatmanın gelinen bu noktada ortadan kaldırılmasının uygun olacağı,

- TİM’in, ihracatçılarımızın özgünlüğü için bir yapı oluştururken, bunu sanayi odalarının, TOBB’un, ticaret odalarının üzerinde, onlardan bağımsız ve onları ilgilendirmeyen, onlardan kopmuş bir yapı şeklinde değil mutlaka üretimden, ticaretten kopmayan onlarla diyalog içinde özgünlüğünü barındıran bir yapıya sahip olması gerektiği,

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı: 408)

- Birliklerin mevcut yapılanması incelendiğinde birden fazla ihracatçı birliğinin işlerinin tek bir genel sekreterlik tarafından yürütüldüğünün görüldüğü, bunun yerine sektörel veya bölgesel bazda yapılanmalara gidilmesinin daha faydalı olabileceği,

- Birliklerin ve TİM'in, diğer kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının alternatifi olarak değil de Dış Ticaret Müsteşarlığının sağladığı desteklerle sivil inisiyatifi yönlendirebilen güçlü bir yapı haline getirilmesi gerektiği,

- Anayasa Mahkemesinin 18/9/2008 tarihli ve 2006/55 E. ve 2008/145 K. sayılı Kararı sonucu kanuni boşluk oluşmaması için altı aylık süre içerisinde düzenlemenin yapılması gerektiği,

- Tasarının kanunlaşması halinde, TOBB bünyesinde çeşitli odalara üye olanlar ihracatçı birliklerine de üye olmak zorunda kalacağından aynı kişilerin iki ayrı kuruluşa aidaat ve benzeri yükümlükler ödemekle karşı karşıya kalacağı,

- İhracatçı birliklerinin ve TİM'in hukuki statüsünün netleştirilmesi gerektiği ancak bu konuda Tasarıda açıklığın bulunmadığı,

- Tasarının üzerinde daha ayrıntılı bir şekilde çalışılabilmesini teminen alt komisyon kurulması ve süre kısıtı da dikkate alınarak alt komisyonun çalışmalarını acilen tamamlaması gerektiği,

ifade edilmiş ve bunun üzerine Hükümet tarafından yapılan tamamlayıcı nitelikteki açıklamalarda;

- İhracatçı birliklerinin 1930'lu yıllardan bugüne kadar ihracatımızın gelişimi açısından oldukça önemli roller üstlendiği, küçük ve orta boy işletmelerimizin ihracatla tanıştırılması, ihracatçılarımızın yeni pazarlara açılmaları ve mevcut pazarlarda derinleşmeleri gibi ülke ihracatımızın hedefleri doğrultusunda ciddi hizmetler verdiği, bu nedenle de ülke ekonomisinin temel dinamosu durumundaki ihracat sektörümüzün önemli aktörleri arasında olduğu,

- Ülkemizde hâlihazırda 13 genel sekreterlik bünyesinde toplanmış 59 adet ihracatçı birliğinin 23 farklı sektörde faaliyet gösterdiği, günümüze kadar, Bakanlar Kurulu kararı ve yönetmelikler ile faaliyetlerini sürdürdüğü,

- Anayasa Mahkemesinin 18/9/2008 tarihli ve 2006/55 E., 2008/145 K. sayılı kararı ile birliklerin ve bunların üst kuruluşlarının hukuksal statüleri, kuruluşları, görevleri, yetkileri, gelirleri, giderleri ve denetimiyle ilgili tüm hususların Bakanlar Kurulu kararıyla değil, bir yasayla düzenlenmesi gereğine dikkat çekilerek 4059 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin (c) fıkrasının ikinci tümcesinin Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE hükmedildiği ve ancak yeni bir yasal düzenleme yapılması hâlinde TİM ve birliklerin faaliyetlerini sürdürebileceklerinin vurgulandığı, ayrıca verilen iptal kararının doğuracağı hukuksal boşluğun kamu yararını ihlal edici nitelikte görülmesinden dolayı da iptale ilişkin keyfiyetin gerekçeli kararın Resmî Gazetede yayımlanmasını müteakip altı ay sonra yürürlüğe girmesine karar verildiği,

- Tasarı hazırlanırken dünya ticaretindeki etkin olan dinamikleri kavrayacak, dünya ekonomisindeki yeni gelişmelere proaktif bir tutum ile cevap verebilecek ve ihracatçılarımızın dünya pazarlarında giriştiği mücadelelere etkin destek sağlayacak bir mekanizma ve yapının oluşturulmasının hedeflendiği,

- TİM ve ihracatçı birliklerinin Müsteşarlığa bağlı bir kuruluş olarak Müsteşarlığımızın uyguladığı stratejiler ile çok yakından alakalı görevler icra ettikleri, 2002 yılında komşu ve çevre ülkelerle ticaretimiz 20 milyar dolar seviyesinde olmasına rağmen, TİM ve ihracatçı birlikleri ile birlikte gerçekleştirilen ticaret heyetleri ve alım heyetleri ziyaretleri ile düzenlenen fuarlar sayesinde 2008 yılı itibarıyla bu rakamın 130 milyar dolara ulaştığı,

• 2001 yılında ülkemizde sadece 4 il 1 milyar doların üzerinde ihracat yaparken, 2008 yılında 11 ilin 1 milyar doların üzerinde ihracat yapabilir hale geldiği, yine 2001 yılında 1 milyar doların üzerinde ihracat yapılan ülke sayısı 8 iken 2008 yılında bu rakamın 28’e yükseldiği, belirtilmiştir.

Tasarının geneli üzerindeki görüşmeler ardından verilen önerge doğrultusunda, Tasarının daha ayrıntılı bir şekilde incelenebilmesini teminen bir Alt Komisyon kurulmasına karar verilmiştir.

Malatya Milletvekili Mahmut Mücahit FINDIKLI başkanlığında; Diyarbakır Milletvekili Kutbettin ARZU, Kayseri Milletvekili Mehmet Şevki KULKULOĞLU, Kütahya Milletvekili Alim IŞIK ile Van Milletvekili Kayhan TÜRKMENOĞLU ’ndan oluşan Alt Komisyon; 28, 29 Mayıs ile 2, 3 ve 4 Haziran 2009 tarihlerinde gerekli gördüğü durumlarda Dış Ticaret Müsteşarlığı, Gümrük Müsteşarlığı, Türkiye İhracatçılar Meclisi, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği temsilcilerinin katılımlarını da sağlamak suretiyle yapmış olduğu kapsamlı çalışmalar sonucunda, Komisyonunda yapılan değerlendirmeleri de dikkate alarak çalışmalarını tamamlamıştır.

Alt Komisyonunda Tasarının geneli üzerinde yapılan görüşmeler sırasında;

- Anayasa Mahkemesinin iptal kararı dikkate alınarak Türkiye İhracatçılar Meclisinin statüsünün belirginleştirilmesi gerektiği,

- Birliklerin ve Türkiye İhracatçılar Meclisinin yapılanması itibariyle kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşları ile bazı faaliyetleri nedeniyle de kamu kurumları ile benzeştiği, bu nedenle yapılanmasına ilişkin düzenlemeler sırasında demokratik bir yapının oluşumuna ve temsilde adalet ile yönetimde istikrar ilkelerine özen gösterilmesi gerektiği,

- Kuruluşundan günümüze değin Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulan ve yönetmeliklerle organları ile çalışma usul ve esaslarının düzenlediği, Tasarının ise söz konusu yönetmelik hükümleri dikkate alınarak hazırlandığı, bu nedenle de Tasarıda aynı mahiyette birçok düzenlemenin bulunduğu ve ikincil mevzuatla düzenlenebilecek konuların Tasarıdan çıkarılması gerektiği,

ifade edilmiştir. Bunun üzerine öncelikle Tasarıda ikincil mevzuatla düzenlenebilecek konuların çıkarılması ve organlar itibariyle demokratik bir yapılanmanın sağlanması kararlaştırılmıştır. Bu çerçevede Tasarının;

– 1 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

– 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi “İhracatçı birlikleri” yerine sadece bu kanun içerisindeki bir kavramı tanımlayacak olması dikkate alınarak “Birlik” kavramını tanımlar hale getirilmiş ve ardından ihracatçı birliklerini tarif eden 3 üncü maddenin birinci fıkrası bu bende taşınmıştır. Aynı şekilde (d) bendi “Türkiye İhracatçılar Meclisi” kavramı yerine “TİM” kısaltmasını tanımlar hale getirilmiş ve bu sırada Türkiye İhracatçılar Meclisini tarif eden 14 üncü maddenin birinci fıkrası bu bende “Müsteşarlık tarafından belirlenen diğer görevleri yapmak” ifadesi çıkarılmak suretiyle bu bende taşınmıştır. Yapılan değişiklik nedeniyle maddenin başlığı “Tanımlar ve kısaltmalar” şeklinde ve Tasarının tümünde “ihracatçı birlikleri” ifadeleri “birlik”, “Türkiye İhracatçılar Meclisi” ifadeleri ise “TİM” olarak değiştirilmiştir.

– 3 üncü maddesinin birinci ve üçüncü fıkrası metinden çıkarılarak diğer fıkralar teselsül ettirilmiş, ikinci fıkrasının birinci ve ikinci cümleleri birleştirilmiştir. Dördüncü fıkrasının (c) ve (ç) bentleri öncelikle seçilmiş organların sıralanması amacıyla yer değiştirilmiştir. Beşinci fıkrasının (a)

bendinden “Dış ticaretin ülke menfaatine uygun olarak gelişmesine çalışmak” ifadesi genel bir amaç olarak 1 inci maddede düzenlendiği için çıkarımlı ve bendinin sonundaki “koruyucu ilişkiler kurmak ve geliştirmek; bu kurumlar nezdinde yapılan çalışmalara katkıda bulunmak.” ifadesi “koruyucu ve geliştirici çalışmalar yapmak,” şeklinde değiştirilmiştir. Beşinci fıkrasının (a) bendinde yazılı görevlerin içerisinde olduğu için (b), (d), (f) ve (ı) bentleri, ithal mallara ilişkin çalışmaları yapması uygun olmayacağı için (ç) bendi, çıkarılmış; (c) bendinin başına “ihracatçılar arasında” ifadesi eklenmiş; TİM’in görüşü ve Dış Ticaret Müsteşarlığının onayı ile yapılabilecek faaliyetlere ilişkin (g) bendinde “taşınır ve taşınmaz” ifadesi “mal ve hizmet” şeklinde düzeltilmiş, “laboratuvar, test, muayene ve belgelendirme” konusunda kuruluş kurmanın başka kurum kuruluşlarca bu faaliyetin gerçekleştirilmesi nedeniyle uygun olmayacağı dikkate alınarak sadece bu konularda üyeleri desteklemesi kararlaştırılarak metin bu doğrultuda değiştirilmiş, “satış mukaveleleri geliştirmek” için kanunen bir dayanağa gerek bulunmadığı için bu ifade çıkarılmış ve (ğ) bendi “Fuar, sergi düzenlenmesi ve tanıtım faaliyetlerinde bulunulması hususunda teklifte bulunmak, uygun görülen” ibaresi çıkarılmak suretiyle bu bent ile birleştirilmiş ve bu nedenle (ğ) bendi çıkarılmış; küçük ve orta boy işletmelerin başka kurum ve kuruluşlar tarafından desteklenmekte olması dikkate alınarak (h) bendi ve Mesleki Yeterlilik Kurumunun görevleri dikkate alınarak (i) bendi çıkarılmış; birliklere doğrudan Müsteşarlıkça görev verilmesinin uygun olmayacağı düşüncesiyle (j) bendinden “ve Müsteşarlık” ifadesi çıkarılmıştır. Çıkarılması kararlaştırılan bentler çerçevesinde bentler teselsül ettirilmiştir. Son olarak Tasarının 13 üncü maddesinde yer alan birliklerin sona ermesine ilişkin birinci fıkra, dördüncü fıkra olarak 3 üncü maddeye taşınmıştır.

– 4 üncü maddesinin görüşmeleri sırasında; ihracatçıların ihraç ettikleri ürün çerçevesinde ilgili birliğe üye olmasının bir ihracatçının birden fazla birlikte üyeliğinin bulunması sonucunu doğurduğu ve bu durumun birçok yükümlülüğü de beraberinde getirdiğinin ifade edilmesi üzerine birliklerden herhangi birine üye olan ihracatçının, üyesi olduğu birliğin iştiğal sahasına bakılmaksızın tüm ürünleri ihraç edebilmesi kararlaştırılmıştır. Bunun üzerine birinci fıkrasında geçen “ihraç ettikleri maddelerle” ifadesi çıkarılmış ve üçüncü fıkrası, birinci cümlesi ile ikinci cümlesinde geçen “Bir genel sekreterlik bünyesindeki” ve “aynı genel sekreterlik bünyesinde faaliyet gösteren” ifadelerinin çıkarılması suretiyle birinci fıkraya ikinci cümle olarak taşınmıştır. Üyelerin yükümlülükleri ve üyeliğin sona ermesine ilişkin Tasarının 12 nci maddesinde yer alan düzenlemelerin konu bütünlüğünün sağlanması açısından 4 üncü maddeye taşınması kararlaştırılmıştır. Ancak bu sırada 12 nci maddenin birinci fıkrasının daha sade bir ifade şekline kavuşturulması ve ikinci fıkranın ikinci cümlesinin, ikincil mevzuatla düzenlenebilecek bir içeriğe sahip olması nedeniyle çıkarılması kabul edilmiştir. Üyelerin yükümlülükleri ve istedikleri zaman ayrılabilme haklarının olduğuna dair fıkra maddeye ikinci fıkra olarak eklenmiştir. Gümrük beyannamelerinin onaylanması sırasında birlik onayının aranmasına ilişkin olarak; Gümrük Müsteşarlığının faaliyetlerinde birçok yenilik öngören kendi teşkilat kanununda değişikliğe ilişkin Tasarının Genel Kurulda görüşülmeyi beklediği ve söz konusu Tasarıda gümrük beyannamesinin onaylanması aşamasının kaldırılmasının öngörüldüğü, ayrıca Gümrük Müsteşarlığının yetki alanına giren bir konuda belirleme yetkisinin sadece Dış Ticaret Müsteşarlığına bırakılmış olmasının yanlış olduğu ifade edilmiştir. Bunun üzerine hem birlik onayının aranması hem de bu onaya ilişkin usul ve esasların belirlenmesi konusunda Gümrük Müsteşarlığının olumlu görüşünün aranması kararlaştırılmıştır. Bu doğrultuda yeniden düzenlenen ikinci fıkra, maddeye eklenmiş olan fıkra nedeniyle üçüncü fıkra olmuştur.

– 5 inci maddesinin görüşmeleri sırasında birlik genel kurulunun yükümlülüklerini yerine getiren üyelerden oluşması gerektiği ve ayrıca yönetmelikle kriter getirilmesinin yanlış olduğu ifade edilmiştir. Bunun üzerine birinci fıkrasının ilk cümlesinden “yönetmelik ile belirlenen kriterleri taşıyan ve” ifadesi çıkarılmış ve ikinci cümlesine tüzel kişilerin yanı sıra gerçek kişilerin de vekaleten iştirakinin yasaklanması için “tüzel” ibaresinden önce “gerçek ve” ifadesi eklenmiştir. Üyelerin en az üçte birinin isteği üzerine olağanüstü genel kurul toplantısı çağrısının yapılmasına ilişkin hususların ikincil mevzuatla düzenlenebileceği dikkate alınarak üçüncü fıkra tek cümle halinde yeniden düzenlenmiştir. Dördüncü fıkrasına (b) bendi olarak birliğin son iki yıldaki ihracat performansı çerçevesinde TİM genel kurulunda birliği temsil etmeye dört yıl süreyle yetkili delegelerin seçilmesi görevi birlik genel kurulunun görevleri arasına eklenmiş ve diğer bentler teselsül ettirilmiştir. Dördüncü fıkranın (b) bendinin kapsamına dahil olduğu için (c) bendi çıkarılmış, (ç) ve (d) bentleri birleştirilmiş, Denetim Kurulunun hazırlayacağı rapor dikkate alınarak Yönetim Kurulunun ibrasına karar verilecek olması nedeniyle (e) bendinden “ve Denetim Kurulunun” ifadesi çıkarılmıştır. İkincil mevzuata ilişkin ondokuzuncu fıkra, bu konuda 29 uncu maddenin dördüncü fıkrasındaki genel mahiyetteki düzenleme dikkate alınarak çıkarılmıştır. Seçimlere ilişkin beş ila onsekizinci fıkra hükümlerinin hem birliklerin hem de TİM’in genel kurul toplantılarında uygulanacak olması dikkate alınarak bağımsız bir madde olarak ayrı bir bölüm altında düzenlenmesi kararlaştırılarak 17 nci madde içerisinde düzenlenmesi kabul edilmiştir. Bunun üzerine beşinci fıkra başına “Birlik ve TİM genel kurul tarafından yapılacak” ifadesi eklenerek 17 nci maddenin birinci fıkrası yapılmış ve diğer fıkralar buna göre numaralandırılmıştır. Ayrıca altıncı fıkranın ilk cümlesinde yer alan “birinci fıkra göre” ifadesi ile yedinci fıkranın ilk cümlesinde yer alan “altıncı fıkra belirtilen” ifadesi çıkarılmış ve yedinci fıkranın ikinci cümlesinde ve onaltıncı fıkranın son cümlesinde yer alan “ilgili birlik” ifadesinden sonra gelmek üzere “veya TİM’in” ibaresi eklenmiştir. Dokuzuncu, onüçüncü ve onbeşinci fıkralarında geçen “Müsteşarlığa” ibareleri ile onuncu fıkra geçen “Müsteşarlıkta görev yapan kamu görevlileri veya” ifadesi çıkartılmıştır. Onbeşinci fıkranın ilk cümlesinin sonunda yer alan “verir” ibaresi “verebilir” şeklinde düzeltilmiştir. Onsekizinci fıkra ise genel hükümler çerçevesinde çözümlenebilecek bir konu olması nedeniyle metinden çıkartılmıştır.

– 6 ncı maddesinin görüşmeleri sırasında yönetim kuruluna seçilme kriterleri konusunda genel kurulun her zaman karar alma yetkisine sahip olduğu, ancak herhangi bir karar alınmamış olması halinde tüm üyeler arasında fırsat eşitliğinin bulunması gerektiği, yönetim kurulu üye sayısının birliğin ihracat performansına göre değişmesinin yanlış olduğu, genel kurulun yönetim kurulu başkanını ayrıca seçmesinin daha demokratik olduğu, yönetim kurulunun karar alma ve çalışmasına ilişkin usul ve esasların ikincil mevzuatla düzenlenebileceği ifade edilmiştir. Bunun üzerine birinci fıkradan “yönetmelikle belirlenen niteliklere sahip” ifadesi çıkartılmış ve “en az yedi en fazla on bir” ifadesi ise “bir başkan ve on” olarak değiştirilmiş ve ikinci cümle metinden çıkartılmıştır. İkinci fıkranın birinci cümlesinde yer alan “bir başkan ve” ibaresi Başkan doğrudan genel kurul tarafından seçileceği için çıkarılmış, seçilecek başkan yardımcısı sayısı en fazla “üç” yerine “iki” ile sınırlandırılmak amacıyla değiştirilmiş ve harcamalarla ilgili olarak bir de muhasip üye seçilmesi eklenmiş, yönetim kurulunca başkanın seçilememesi halinde olağanüstü genel kurul yapılacağına ilişkin ikinci cümle metinden çıkartılmış ve üçüncü cümle üçüncü fıkra haline getirilmiştir. Üçüncü fıkranın (ç) bendinde yer alan TİM genel kurulunda birliği temsil edecek yönetim kurulu üyelerinin seçimine ilişkin ifade, birlik genel kurulu tarafından seçileceğine ilişkin 5 inci maddenin dördüncü fıkrasına eklenen (b) bendi nedeniyle çıkartılmış, (d) bendinde sektör kurulunca ifadesinden önce gelmek üzere “ilgili”

ibaresi eklenmiş, (e) bendi içeriğinin (d) bendi gereğince ve (g) bendi içeriğinin ise (a) bendi gereğince sağlanabileceği gerekçesiyle (e) ve (g) bentleri metinden çıkartılmış, Başkanlar Kurulu yapılanmasının kaldırılmasına ilişkin alınan karar gereğince (ğ) bendinde yer alan “Başkanlar Kurulu olmayan ihracatçı birliklerinde,” ifadesi çıkartılmıştır. Dördüncü ve beşinci fıkra ikincil mevzuatla düzenlenmesi gerektiği gerekçesiyle metinden çıkartılmıştır. Altıncı fıkranın; birinci cümlesindeki “başkan vekili” ifadesi “başkan yardımcısı” olarak değiştirilmiş, ikinci cümlesi Başkanlar Kurulu yapısının kaldırılması ve üçüncü cümlesi ise birliği temsil yetkisinin atanmış genel sekretere devredilmesi yanlış görülmesi nedeniyle metinden çıkartılmıştır. Çıkartmalar nedeniyle fıkra bentler teselsül ettirilerek madde düzenlenmiştir.

– 7 nci maddesinin görüşmeleri sırasında genel sekreter sayısının belirlenmesine ilişkin kriterlerin ikincil mevzuatla düzenlenebileceği, birlikte yönetim kurulu başkanı genel kurul tarafından seçilirken başkana yardım etmek ve birliğin işlerinin sevk ve idaresinden görevli genel sekreterin Dış Ticaret Müsteşarlığı tarafından atanmasının yanlış olduğu, seçilerek yönetme görevini üstlenmiş kurulun kendisine yardımcı olacak birimin başındaki yöneticiyi atama yetkisine sahip olması gerektiği ve genel sekreterin doğrudan Dış Ticaret Müsteşarlığından talimat almasının da aynı çerçevede yanlış olduğu, başkanlar kurulu yapısı kaldırılmasına rağmen kaynak israfını önlemek amacıyla bir genel sekreterin birden fazla birliğin işleriyle ilgilenmesine olanak tanınmasının uygun olacağı ifade edilmiştir. Bunun üzerine birinci ve üçüncü fıkralar birleştirilmiş ve genel sekreter ile yardımcılarının Müsteşarlığın görüşü alınarak yönetim kurulunca atanması sağlanacak şekilde yeniden düzenlenmiştir. İkinci fıkra da geçen “ihracatçı birliklerinin” ibaresi “birlik veya birliklerin” şeklinde değiştirilmiş ve bir genel sekreterin birden fazla birlik ile ilgilenmesi halinde, ilgili birliklerin yönetim kurulu başkanlarının ortak giderlere ilişkin kararları alabileceğine ilişkin cümle eklenmiştir. Böylelikle başkanlar kurulu yapısının ikincil mevzuatla oluşturulabilmesine kanuni dayanak sağlanmıştır. Dördüncü fıkra Müsteşarlığın atama yetkisi kaldırıldığı için metinden çıkartılmıştır. Beşinci fıkranın (a) bendinde geçen “ihracatçı birliklerinin” ibaresi “birlik veya birliklerin” şeklinde değiştirilmiş, (ç) bendi ise metinden çıkartılmıştır. Son olarak öncelikle seçilmiş yapıların düzenlenmesi gerektiğinden hareketle 3 üncü maddenin dördüncü fıkrasının (c) ve (ç) bentlerinin yer değiştirilmesi ile paralel şekilde denetim kuruluna ilişkin düzenlemenin 7 nci madde olması gerektiği belirtilmiştir. Bunun üzerine 7 nci madde yukarıda bahsedilen değişiklikler çerçevesinde gerekli teselsül işlemleri de yapılarak 8 inci madde olarak kabul edilmiştir.

– 8 inci maddesinin birinci fıkrasında denetim kurulunun temel işlevinin birliği denetlemek olması ve üyelerin davranışlarına ilişkin denetimle görevli olmaması gerektiği gerekçesiyle “ile üye davranış ve yükümlülüklerini gözetmek amacıyla” ifadesi çıkartılmış ve karar alınabilmesini kolaylaştırmak amacıyla ikişer asil ve yedek üye sayısı üçe yükseltilmiştir. İkinci fıkrasının (a) bendi üç aylık raporların Müsteşarlığa bildirilmesi yerine yayımlanması şeklinde değiştirilmiştir. Üçüncü fıkrasında denetim kuruluna yükümlü olanlar “genel sekreter ve vekili” yerine “genel sekreter ve yönetim kurulu” olarak değiştirilmiştir. 8 inci madde yukarıda bahsedilen değişiklikler çerçevesinde gerekli teselsül işlemleri de yapılarak 7 nci madde olarak kabul edilmiştir.

– 9 uncu maddesi; ikincil mevzuatla başkanlar kuruluna ilişkin düzenlemelerin yapılabileceği gerekçesiyle Tasarı metninden çıkartılmış ve diğer maddeler teselsül ettirilmiştir.

– Sektör kurulları ve sektörler konseyinin, birlikler ve TİM’den bağımsız bir yapı olması dikkate alınarak üçüncü bölüm altında düzenlenmeleri kararlaştırılmış ve bu nedenle bölüm başlığı ve yeri değiştirilmiştir.

– 10 uncu maddesi; sektörel politikaların belirlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla çalışmalar yapmak üzere oluşturulan sektör kurullarının oluşumuna, görevlerine ve çalışma usul ve esaslarına ilişkin düzenlemelerin ikincil mevzuatla düzenlenmesi gereği dikkate alınarak birinci ve ikinci fıkra birleştirilmek ve ifade şekli sadeleştirilmek suretiyle yeniden düzenlenmiş ve bu sırada ikinci fıkranın birinci cümlesinde ihracat performans kriterlerinin belirlenmesi görevi Müsteşarlıktan alınarak yönetmelikle düzenlenmesi sağlanmış ve ikinci cümlesi metinden çıkartılmıştır. İkinci fıkranın üçüncü cümlesi ikinci fıkra haline getirilmiş ve bu fıkra başkanı ile aynı birlikten olmamak kaydıyla iki başkan yardımcısının seçileceği ile sektör kurulunda tek birlik olması halinde ilgili birliğin yönetim kurulunun sektör kurulu olacağı eklenmiştir. Belirtilen düzenlemelerle birlikte 9 uncu madde olarak kabul edilmiştir.

– Sektörler konseyi ve görevlerine ilişkin 16 ncı maddesinin, üçüncü bölüm içerisinde düzenlenmek üzere taşınması kararlaştırılmıştır. Bu sırada 16 ncı maddenin; birinci fıkrasının ikinci cümlesi TİM başkanına ilişkin maddeye taşınmak üzere ve ikinci fıkrası başkanlar kuruluna ilişkin maddenin Tasarıdan çıkartıldığı için metinden çıkartılmıştır. Sektörler konseyinin görevlerine ilişkin ikincil mevzuatla ayrıntılı düzenleme yapılabileceği gerekçesiyle, sadece TİM yönetim kurulunun faaliyetleri ve sektörlerle ilgili tavsiyelerde bulunabileceği ve kanunla verilen diğer görevleri yapacağı belirtilmekle yetinilmesi kararlaştırılmıştır. Bunun üzerine üçüncü ve dördüncü fıkralar metinden çıkartılmakla birlikte üçüncü fıkra özet bir şekilde ikinci fıkra olmuştur. Ayrıca dördüncü fıkra metinden çıkartılmıştır. Yukarıda belirtilenler çerçevesinde Tasarının 16 ncı maddesi 10 uncu madde olarak kabul edilmiştir.

– Birlikler ile TİM’in gelirlerinin ve bütçelerine ilişkin hükümlerin, organlara ilişkin düzenlemelerin sonrasına taşınması kararlaştırılmıştır. Bu çerçevede 11 inci maddenin birinci ila dördüncü fıkraları, gelirler başlığı altında 18 inci madde altına birinci ila beşinci fıkra olarak taşınmıştır. Bu sırada birinci fıkranın; yıllık aidat ile maktu aidatın aynı nitelikte olması dikkate alınarak (ç) bendi, üyelerden yıllık aidat alındıktan sonra ayrıca sunulan hizmetler için ücret alınmaması gerektiğinin belirtilmesi üzerine (d) bendi, (e) bendindeki “Para cezası ve” ifadesi ile bu çerçevede ikinci fıkranın birinci cümlesinde geçen “maktu aidatın” ve “hizmet karşılığı alınacak ücretler ile” ifadeleri çıkartılmıştır. Ayrıca ikinci fıkranın ikinci cümlesi Müsteşarlığa verilen miktar ve ücretlerde değişiklik yapabilme yetkisinin, birliklerin demokratik yapısı ile çelişkili olduğu ve bu nedenle belirlenenlerin Müsteşarlık onayı ile kesinleşmesinin ülke genelinde yeknesaklığın sağlanması açısından yeterli olacağı belirtilmiştir. Bunun üzerine ikinci fıkranın ikinci cümlesi çıkartılmış ve birinci cümle sonuna “ve bunlar Müsteşarlığın onayından sonra kesinleşir.” ifadesi eklenmiştir. Birliklerin üyelik ödentileri ile ihracatçıların üzerinde ek mali yüklerin olduğu ve bu durumun rekabet güçlerini zayıflattığı ifade edilmiştir. Bu nedenle FOB bedeli üzerinden alınan nispi aidatın alt sınırının onbinde ikiden onbinde bire ve üst sınırın binde beşten binde bire düşürülmesine karar verilmiştir. Ayrıca benzerleri ile uyumlu bir şekilde giriş aidatına ve yıllık aidata asgari ücretin brüt tutarı üzerinden sınırlama getirilmesi gerektiği belirtilmiştir. Bu nedenle giriş aidatı ve yıllık aidatın on altı yaşından büyükler için uygulanan aylık asgari ücretin brüt tutarının üçte birinden fazla olamayacağına ilişkin cümle üçüncü fıkraya eklenmiştir. Dördüncü fıkra ifade şekli sadeleştirilmek amacıyla yeniden düzenlenmiştir. Tasarının 11 inci maddesinin beş ila onuncu fıkraları ise TİM ve birliklerin bütçe ve giderlerine ilişkin 19 uncu maddeye taşınmıştır. Bu sırada beşinci fıkra “ihracatçı birliklerinin” ifadesi çıkartılarak hem TİM’i hem de birlikleri kapsayacak bir ifade yapısına kavuşturularak 19 uncu mad-

denin birinci fıkrası yapılmıştır. Altıncı fıkrasının ikinci cümlesi, genel sekreterin ödenek aktarmaları yapabilmesi konusunda yönetim kurulunun karar alabilecek olması ve bu durumun kanunda ayrıca belirtilmesine yer olmadığı gerekçesiyle metinden çıkartılarak 19 uncu maddenin üçüncü fıkrası yapılmıştır. Yedinci fıkraya ilişkin olarak; diğer kurum ve kuruluşlardaki uygulamalar dikkate alınarak genel sekreter veya vekili yerine ortak imza ile harcamaların yapılabilmesi gerektiği ifade edilmiştir. Bunun üzerine yeniden düzenlenen fıkra ikinci fıkra yapılmıştır. Sekizinci fıkranın görüşmeleri sırasında birliklerce dış ticaretin geliştirilmesi için ayrılacak payın sınırlarının belirli olması gerektiği, ayrılan paya ilişkin bütçe işlemlerinin kanunda yazılmasa da yapılabileceği, pay ayrılmasının bir bütçe öngörüsü olarak değil de yılı içerisinde toplanan gelirlerden iki eşit taksit halinde gerçekleşmesi gerektiği ve bu sırada bir önceki yıl gelirlerinin de esas alınabileceği belirtilmiştir. Bunun üzerine; ayrılacak payın bir önceki yıl gelirlerinin %8'i olması kaydıyla fıkra yeniden düzenlenmiş ve 19 uncu maddenin beşinci fıkrası yapılmıştır. Dokuzuncu fıkra dördüncü fıkra haline getirilirken onuncu fıkra çıkartılmıştır.

– 12 nci ve 13 üncü maddeleri daha önceki maddelere taşındıkları için çıkartılmış ve diğer maddeler bu çerçevede teselsül ettirilmiştir.

– 14 üncü maddesinin görüşmeleri sırasında TİM'in görevlerinin genel nitelikte ve sadece üyelerinin menfaatleri çerçevesinde düzenlenmesi gerektiği, ikincil mevzuatla yapılabilecek olanların kanundan çıkartılması gerektiği ifade edilmiştir. Bunun üzerine; birinci fıkra ile üçüncü fıkranın (b) bendi sektörler konseyinin 10 uncu maddede TİM'in organı olmaksızın düzenlenmesi ve (d) bendi ise disiplin cezası verme yetkisinin kaldırılması nedeniyle çıkartılmıştır. Dördüncü fıkranın; (b) bendinin sonuna “ve Müsteşarlığa öneride bulunmak” ifadesi eklenmiş ve bu çerçevede (e) bendi çıkartılmış, tanımlara ilişkin maddede aynı mahiyetteki bir ifadenin varlığı nedeniyle (c) ve (i) bentleri çıkartılmış, (f) bendinde daha genel mahiyette bir düzenlemenin yapılabilmesi için “ve bunların tanıtım çalışmaları ile bütünleştirilebilmesini teminen” ifadesi çıkarılarak “dış ticaret konseyleri ve ticaret merkezleri” ifadesi “konsey, kurul ve ticaret merkezi” şeklinde değiştirilmiş ve bu çerçevede (g), (n), (o) ve (p) bentleri çıkartılmış, küçük ve orta boy işletmeler için başka kurum ve kuruluşlar yetkili olduğu için (ğ) bendi çıkartılmış, (k) ve (m) bentleri birleştirilmiş ve Müsteşarlıkça görev verilmesinin uygun olmayacağı düşüncesiyle (r) bendi çıkartılmıştır. Yapılan çıkartmalar çerçevesinde gerekli teselsül gerçekleştirilerek 11 inci madde olarak kabul edilmiştir.

– 15 inci maddesine ilişkin olarak TİM genel kurulunun sadece birlik yönetim kurulu üyelerinden oluşmasının temsilde adalet ilkesi çerçevesinde yanlış olduğu, birlik genel kurullarına da verilen yetki çerçevesinde maddenin birinci ve ikinci fıkralarının yeniden düzenlenmesi gerektiği belirtilmiştir. Bunun üzerine birlik yönetim kurulu başkanları tabii üye olmak kaydıyla yönetim kurullarından bir üye ve ilgili birliğin ihracat performansına göre belirlenecek sayıdaki birlik üyesinden TİM genel kurulunun oluşması kararlaştırılmış ve bu çerçevede birinci ve ikinci fıkralar birleştirilerek yeniden düzenlenmiştir. Seçimlere ilişkin üçüncü fıkra ortak 17 nci madde dikkate alınarak çıkartılmıştır. Dördüncü fıkrası, üyelerin üçte birine olağanüstü genel kurul isteyebilme hakkının tanınmasına ilişkin ifadenin ikinci cümleye eklenerek ikinci fıkra yapılmıştır. Beşinci fıkranın (a) bendinden “ve Disiplin Kurulu” ifadesi çıkartılmıştır. Ayrıca altıncı fıkra genel nitelikteki ikincil mevzuat çıkarma yetkisi dikkate alınarak metinden çıkartılmıştır. Yapılan çıkartmalar çerçevesinde gerekli teselsül gerçekleştirilerek 12 nci madde olarak kabul edilmiştir.

– 16 ncı maddesi, 10 uncu madde olarak kabul edilmiştir.

– 17 nci maddesi; birinci ve ikinci fıkralar birleştirilmiş ve bu sırada TİM yönetim kurulunun toplam üye sayısı 11’den 13’e yükseltilmiş, TİM yönetim kurulunda başkan yardımcılarının ünvanı başkan vekili olarak değiştirilmiştir. Üçüncü ve beşinci fıkralar ikincil mevzuatla düzenlenebileceği için çıkartılmıştır. Dördüncü fıkranın (ç) ve (e) bentleri (a) bendinde genel olarak düzenlenmiş olduklarından çıkartılmıştır. Yapılan çıkartmalar çerçevesinde gerekli teselsül gerçekleştirilerek 13 üncü madde olarak kabul edilmiştir.

– 18 inci maddesi birinci fıkrasının ilk cümlesine TİM başkanının TİM yönetim kurulu ile sektörler konseyi başkanlığı görevleri eklenmiştir. İkinci fıkrasının ikinci cümlesi vekaleten temsil yetkilendirilmiş başkanvekiline verilmesi suretiyle çıkartılmıştır. Dördüncü fıkrası ise, TİM başkanı olmakla belli yerlerdeki görevlerinin düşmesinin seçimiyle çelişki oluşturması nedeniyle çıkartılmıştır. Yapılan çıkartmalar çerçevesinde gerekli teselsül gerçekleştirilerek 14 üncü madde olarak kabul edilmiştir.

– 19 uncu maddesinin birinci fıkrası genel sekreterin atanma usulünü de içerecek şekilde “görevlendirilir.” ibaresinin “Müsteşarlığın olumlu görüşü alınmak kaydıyla yönetim kurulu tarafından atanır.” şeklinde değiştirilmiş ve bu çerçevede üçüncü ve dördüncü fıkralar çıkartılmıştır. İkinci fıkrasında geçen “idaresiyle” ibaresi “idaresi ile koordinasyonla” şeklinde değiştirilmiş ve bu çerçevede beşinci fıkrası çıkartılmıştır. Altıncı fıkra genel nitelikteki ikincil mevzuat çıkarma yetkisi dikkate alınarak metinden çıkartılmıştır. Yapılan çıkartmalar çerçevesinde gerekli teselsül gerçekleştirilerek 16 ncı madde olarak kabul edilmiştir.

– 20 nci maddesi, birliklerin denetleme kuruluna ilişkin 7 nci madde ile aynı şekilde birlik ifadeleri yerine TİM konulmak suretiyle gerekli düzeltmeler yapılmış ve 15 inci madde olarak kabul edilmiştir.

– 21 inci ve 22 nci maddeler, disiplin cezası ile disiplin kurulunun çıkartılmasına ilişkin alınan ilke kararı çerçevesinde çıkartılmıştır.

– 23 üncü maddesinin TİM’in gelirlerine ilişkin birinci fıkrası, “Bakanlık tarafından belirlenen oranında” ifadesinin “yüzde sekizi oranındaki” şeklinde değiştirilmesi suretiyle gelirlere ilişkin 18 inci maddenin sonuna taşınmıştır. İki ila dördüncü fıkraları, dördüncü fıkranın ikinci cümlesinin çıkartılması ve üçüncü cümlesinin ortak imza uygulamasına uygun şekilde değiştirilmesi suretiyle, bütçe ve giderlere ilişkin 19 uncu maddeye taşınmış ve beşinci fıkra çıkartılmıştır.

– 24 üncü ve 25 inci maddeler, TİM genel kuruluna genel nitelikte konsey, kurul ve ticaret merkezi kurabilme yetkisinin verilmiş olması nedeniyle çıkartılmıştır.

– Beşinci bölümün başlığı “Seçimler ve Mali Hükümler” olarak değiştirilmiş ve bu bölüm altında seçimlere ilişkin 17 nci madde, gelirlere ilişkin 18 inci madde ile bütçe ve giderlere ilişkin 19 uncu madde oluşturulmuştur.

– 26 ncı maddesinin birinci fıkrası personelin değil genel sekreterliğin nasıl oluştuğunu gösterecek şekilde “ihracatçı birlikleri personeli” ifadesinin “birlik genel sekreterliği” düzeltilmiş ve cümlelerin devamında geçen “diğer birlik personeli” ifadesinden “diğer” ibaresi çıkartılmıştır. Üçüncü fıkra, genel nitelikteki ikincil mevzuat çıkarma yetkisi ile ikinci fıkrada yönetmeliğe değinilmiş olması dikkate alınarak metinden çıkartılmıştır. Yapılan çıkartmalar çerçevesinde gerekli teselsül gerçekleştirilerek 20 nci madde olarak kabul edilmiştir.

– 27 nci maddesi, birinci fıkrasının sonunda geçen “ihracatçı birliklerinin” ifadesinin “birliklerin” şeklinde düzeltilmesi ve “Disiplin Kurulu” ifadesinin çıkartılması suretiyle, 21 inci madde olarak kabul edilmiştir.

– 28 inci maddesinin birinci fıkrasında geçen “Müşteşarlığın” ibaresi, denetim yetkisinin Bakanlık eliyle kullanılması gerektiği düşüncesiyle “Bakanlığın” şeklinde değiştirilmiştir. Ayrıca Müsteşarlığın denetimi bağımsız denetim kuruluşlarına yaptırabilmesi uygun görülmediği için ikinci fıkranın ikinci cümlesi, dış ticaret denetçisine ilişkin üçüncü fıkra ve genel nitelikteki ikincil mevzuat çıkarma yetkisi dikkate alınarak da dördüncü fıkra çıkartılmıştır. Yapılan çıkartmalar çerçevesinde gerekli teselsül gerçekleştirilerek 22 nci madde olarak kabul edilmiştir.

– 29 uncu maddesinin görüşmeleri sırasında birliklerin yapılanmasına ilişkin düzenlemelerin üst kuruluş olan TİM tarafından yapılmasının daha doğru olacağı ve aynı şekilde yönetmeliklerin de TİM eliyle yapılması gerektiği ifade edilmiştir. Bunun üzerine birinci ve dördüncü fıkralarda gerekli değişiklikler yapılmıştır. İthalatla ilişkili olduğu için ikinci fıkra çıkartılmıştır. Ayrıca seçimlerin 1 yıl ertelenmesine ilişkin yetkinin birliklerin yanı sıra TİM için de geçerli olması gereğinden hareketle üçüncü fıkraya “veya TİM’in” ibaresi eklenmiştir. Yapılan çıkartmalar çerçevesinde gerekli teselsül gerçekleştirilerek 23 üncü madde olarak kabul edilmiştir.

– Geçici 1 inci maddesi, redaksiyona tabi tutulmak suretiyle aynen kabul edilmiştir.

– 30 uncu maddesi, yürürlük ve yürütmeye ilişkin olarak hazırlanmış olmasına rağmen kanun yazım tekniğine uygun olmadığına ifade edilmesi üzerine, yürürlük tarihi yayımı tarihinde olacak şekilde değiştirilmek suretiyle 24 üncü ve 25 inci madde olarak kabul edilmiştir.

Alt komisyonca yukarıda belirtildiği üzere hazırlanan metin ve rapor, Komisyonumuza 8/6/2009 tarihinde sunulmuştur. Komisyonumuz; 9/6/2009 tarihinde yaptığı 6 ncı Birleşiminde 1/607 esas numaralı Kanun Tasarısı ile Alt Komisyon Rapor ve Metnini görüşmek üzere, Hükümeti temsilen Dış Ticaret Müsteşarlığının bağlı bulunduğu Devlet Bakanı Zafer ÇAĞLAYAN ile Adalet Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Dış Ticaret Müsteşarlığı Gümrük Müsteşarlığı İhracatı Geliştirme Etüd Merkezi ve Türkiye İhracatçılar Meclisi temsilcilerinin katılımlarıyla toplanmıştır.

Komisyonumuz, öncelikle görüşmeler sırasında alt komisyonca hazırlanan metnin esas alınmasına karar vermiş ve geneli üzerindeki görüşmelerin ardından maddeleri üzerinde görüşmelere geçmiştir.

Tasarı Alt Komisyon Metninin;

- 1, 2, 3, 4 ve 5 inci maddeleri aynen,

- 6 ncı maddesi; yönetim kurulu üyelerinin belli bir seviyenin üzerinde ihracat performansına sahip üyelerden oluşmasının, ihracatın artırılmasına yönelik çalışmalara olumlu yansımalarının olacağı ve seçilebilme kriterlerinin kanunla yetki verilmemesine rağmen genel kurul kararıyla yapılmasının uygun olmayacağı nedeniyle; birinci fıkranın birinci cümlesine “üyeler” ibaresinden önce gelmek üzere, “yönetmelikle belirlenen niteliklere sahip” ifadesi eklenmek suretiyle,

- 7 nci maddesi aynen,

- 8 inci maddesi; genel sekreterlerin sadece birlik veya TİM'in işlerini yürütmekle kalmayıp aynı zamanda Dış Ticaret Müsteşarlığına ait bazı kamusal yetkilerin kullanılmasında aktif rol üstlendikleri ve Müsteşarlıkla koordinasyonu sağladıkları, bu nedenlerle atanmaları sırasında Müsteşarlığın verdiği görüşün bağlayıcılığının sağlanması için; birinci fıkrada "görüşü" ibaresinden önce gelmek üzere "olumlu" ibaresinin eklenmesi suretiyle,

- 9 ve 10 uncu maddeleri aynen,

- 11 inci maddesi; Dış Ticaret Müsteşarlığına ait bazı görev ve faaliyetlerin hizmetin yerinden sağlanması ilkesi çerçevesinde halen birlikler eliyle yürütüldüğü ve bunların sürdürülebilmesini sağlamak amacıyla; TİM'in görevlerinin sayıldığı üçüncü fıkranın sonuna Müsteşarlık tarafından verilecek dış ticarete ilişkin diğer görevleri yapmaya ilişkin bendin ilave edilmesi suretiyle,

- 12, 13, 14, 15, 16 ve 17 nci maddeleri aynen,

- 18 inci maddesinin görüşmeleri sırasında öncelikle aidat kavramının üyelikle ilişkili olmasına rağmen FOB bedel üzerinden ödenecek birlik payının aidat olarak adlandırılması yanlış olduğu için "nispi aidat" kavramının "nispi ödeme" olarak değiştirilmesi ve oranının FOB bedelinin onbinde beşinden fazla olmamasına ilişkin üçüncü fıkranın birinci cümlesinde değişiklik öngören bir önerge kabul edilmiş, ancak söz konusu kabul edilen önergenin ardından üçüncü fıkranın tamamen değiştirilmesine ilişkin bir başka önerge verilmiş ve oylanarak kabul edilmiştir. Bu çerçevede; birinci fıkranın (c) bendinde, ikinci fıkrada, üçüncü fıkranın birinci cümlesinde ve dördüncü fıkrada geçen "nispi aidat" ifadesinin "nispi ödeme" şeklinde değiştirilmesi, tanıtma gruplarının finansmanı için FOB bedelinin binde üçünden fazla olmamak kaydıyla genel kurul kararı ve Müsteşarlık onayı ile alınmasına karar verilebilecek ek nispi ödemenin ikinci cümle olarak eklenmesi ile giriş aidatı ve yıllık aidatın üst sınırının on altı yaşından büyükler için uygulanan aylık asgari ücretin brüt tutarının üçte biri yerine yarısına yükseltilmesi amacıyla "üçte birinden" ifadesinin "yüzde ellisinden" şeklinde değiştirilmesi suretiyle,

- 19, 20 ve 21 inci maddeleri aynen,

- 22 nci maddesi, 4059 sayılı Kanun gereğince Dış Ticaret Müsteşarlığının Başbakan'a bağlı olmasına rağmen yine aynı kanun çerçevesinde Devlet Bakanlığına bağlı olarak yönetilmesi nedeniyle denetim yetkisinin devlet bakanlığı eliyle kullanılmasının 3046 sayılı Kanun hükümleri dikkate alındığında bazı zorlukları da beraberinde getireceği için denetim yetkisinin Müsteşarlığa verilebilmesi için birinci fıkrada geçen "Bakanlığın" ibaresinin "Müsteşarlığın" şeklinde değiştirilmesi suretiyle,

- 23 üncü maddesi; birliklerin yeniden teşkilatlandırılması konusunda Müsteşarlığın rolüne ilişkin tereddütlerin giderilmesi amacıyla birinci fıkrada geçen "Müsteşarlığın görüşü doğrultusunda" ifadesinin "Müsteşarlığın olumlu görüşünü alarak" şeklinde değiştirilmesi ve çıkartılacak yönetmelikler için Müsteşarlığın yetkisini artırmak ve yetkisinin bağlayıcılığını sağlamak amacıyla "görüşü" ibaresinden önce "olumlu" ibaresinin eklenmesi suretiyle,

- Geçici 1, 24 ve 25 inci maddeleri aynen,

Kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Soner Aksoy</i>	<i>Hasan Angı</i>	<i>Mahmut Mücahit Fındıklı</i>
Kütahya	Konya	Malatya
Kâtip	Üye	Üye
<i>Osman Coşkun</i>	<i>Yılmaz Tankut</i>	<i>Ergün Aydoğan</i>
Yozgat	Adana	Balıkesir
(Muhalefet şerhi ektedir)		
Üye	Üye	Üye
<i>A. Edip Uğur</i>	<i>Kutbettin Arzu</i>	<i>Metin Kaşıkçıoğlu</i>
Balıkesir	Diyarbakır	Düzce
Üye	Üye	Üye
<i>Cemaleddin Uslu</i>	<i>Halil Mazıcıoğlu</i>	<i>Mehmet Ali Susam</i>
Edirne	Gaziantep	İzmir
(Muhalefet şerhi ektedir)		
Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet Şevki Kulkuloğlu</i>	<i>Eyüp Ayar</i>	<i>Alim Işık</i>
Kayseri	Kocaeli	Kütahya
(Son toplantıya katılmadı)		(Muhalefet şerhi ektedir)
Üye	Üye	Üye
<i>Bayram Ali Bayramoğlu</i>	<i>Hasan Ali Çelik</i>	<i>Afif Demirkıran</i>
Rize	Sakarya	Siirt
Üye	Üye	Üye
<i>Mustafa Cumur</i>	<i>Kayhan Türkmenoğlu</i>	<i>Fazlı Erdoğan</i>
Trabzon	Van	Zonguldak

MUHALEFET ŞERHİ

Komisyonumuzca 09.06.2009 tarihinde görüşülerek kabul edilen “Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Tasarısı” ile ilgili muhalefet şerhimiz aşağıda sunulmuştur.

Gereğini saygılarımızla bilgilerinize arz ederiz.

Alim Işık
Kütahya

Cemalettin Uslu
Edirne

Yılmaz Tankut
Adana

MUHALEFET ŞERHİ

Türkiye İhracatçılar Meclisi İle İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Tasarısı ile ilgili olarak komisyonumuzca kurulan Alt Komisyon Raporunda konuya ilişkin birçok olumlu düzenleme yer almıştır. Bu düzenlemeler genel olarak Komisyon üyelerince de kabul görmüştür. Ancak, tasarının İhracatçı Birliklerinin Genel Sekreter ve Yardımcılarının seçimiyle ilgili 8. maddesinde, atamalarda "Müsteşarlığın görüşü" yerine "Müsteşarlığın olumlu görüşü" alınması zorunluluğunun getirilmesi Birliklerin kendi kendine karar alabilmesini ve rahat çalışmasını olumsuz yönde etkileyecektir.

Tasarının Gelirlerle ilgili 18. maddesinde, Nispi ödemenin ihracat işlemleri üzerinden FOB bedelinin "onbinde birinden az, binde birinden fazla olamayacağı" şeklindeki Alt Komisyon görüşü, aynı ödemenin "onbinde ikisinden az, binde birinden fazla olamayacağı" şeklinde değiştirilmesi; ihracat yapan işletmelerin bu ödemeye ilişkin olarak “onbinde biri olması” talebiyle uyum göstermediği gibi, aynı konuda iktidar partisi komisyon üyesi milletvekilleri tarafından verilen ve bu ödemenin “FOB bedelinin onbinde beşinden fazla olamayacağını” hükme bağlayan önergenin oylanıp Komisyonca kabul edilmesinden sonra tekrar değiştirilmesi, uyarılarımıza rağmen düzeltilmemiştir.

Tasarının 23. maddesinin 3. fıkrasında, Kanunda yer alan hususlara ilişkin yönetmeliklerin çıkarılmasında "Müsteşarlığın görüşü alınmak kaydıyla" ibaresinin "Müsteşarlığın olumlu görüşü alınmak kaydıyla" ibaresiyle değiştirilmesi, Bakanlık hiyerarşisine aykırı bir uygulama olacaktır.

Yukarıda belirtilen nedenlerle söz konusu tasarıya muhalifiz.

MUHALEFET ŞERHİ

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun 09.06.2009 tarihinde kabul edilen “Türkiye ihracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Tasarısı”nın 4.,6.,8.,16.,18.,19. maddelerine aşağıdaki gerekçelerle muhalefet ediyoruz.

İhracatçılar Birliğini ve Türkiye İhracatçılar Meclisini (TİM) düzenleyen, 93/4614 sayılı Bakanlar Kurulu kararına karşı Danıştay 10. Dairesi tarafından bu Bakanlar Kurulu Kararının dayanağı olan 4059 sayılı Kanunun 6. maddesinin (c) bendinin Anayasaya Aykırılığı iddiası ile Anayasa Mahkemesine iptal davası açılmıştır. Anayasa Mahkemesine 2006/55 esas sayısı ile açılan bu iptal davası, 2008/145 Karar sayısı ile 18.09.2008 tarihinde karara bağlanmış ve bu karar ile 4059 sayılı yasanın 6. maddesinin (c) bendinin 2. tümcesi olan “İhracatçı Birlikleri, İthalatçı Birlikleri ve bunların üst kuruluşlarının teşkilatlanma, işleyişleri, gelirleri, gelirlerinin kullanım esasları, işgal sahaları, denetimleri, organları ve üyeliğe ilişkin esasları ile üyelerinin hak ve yükümlülüklerini gösteren

statüleri Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenir" hükmü, ihracatçı birlikleri ve bunların üst kuruluşlarının ancak bir teşkilat kanunu ile kurulabileceği gerekçesi ile Anayasa Mahkemesince iptal edilmiştir.

Anayasa Mahkemesinin bu iptal kararı nedeniyle, Türkiye ihracatçıları Meclisi ile ihracatçıları Birliklerinin statüsü bu kanun tasarısı ile belirlenmektedir. Böylelikle,İhracatçıları Birlikleri ve TİM bu tasarısı ile Anayasa madde 135 hükmü uyarınca, "Kamu Kurumu Niteliğinde Meslek Kuruluşu" haline getirmek istenmekteydi.

Ülkemizde ihracatın geliştirilmesi, ulusal sanayinin kurulması ve geliştirilmesi Cumhuriyet Halk Partisi olarak önemli hedeflerimizden birisidir. İhracatın geliştirilmesi için, ihracata dönük sektörlerin ve yurt dışı müşavirlik hizmetlerin desteklenmesi, dış ticaret hacmini ve ihracatı artıran, istihdam yaratan, reel sektörü ve üretimi özendiren politikalar uygulamaya geçirilmeli, ihracatta büyümenin, süreklilik ve derinlik kazanması için çok yönlü ancak kontrollü hızla uygulamaya geçirilebilen, kolay ulaşılabilen teşvik politikaları uygulanmalı ve ihracatın önündeki siyasi ve hukuki engeller kaldırılmalıdır.

İhracatçıların örgütlü davranabilmeleri önemlidir. Sektörler itibarıyla sağlıklı yapılanmasının sağlanabilmesi ve uygulamada sanayicinin ve ihracatçının üzerindeki mali, fiziki engellerin, zorlukların ve maliyetlerin kaldırılması ve analizi yönünde ihracatçı ile devlet birimleri arasındaki eş güdüm, iletişimin sağlanabilmesi gerekmektedir. Devlet ve ihracatçı birlikteliği ile yeni pazarlar açılması, var olan pazarların hacmi ve derinliğinin geliştirilmesi çalışmalarının yapılabilmesi, ihracatçıları arasındaki işbirliği ve dayanışmanın örgütlü ve sağlıklı olabilmesi için örgütlülük gereklidir.

Kurulduğu günden bu yana ihracatın artırılması ve geliştirilmesi yönündeki başarılı çalışmaları ile dikkat çeken ihracatçı birlikleri ve TİM'in yapısının gözden geçirilerek, varsa aksayan yönlerinin düzeltilerek, teşkilatının yasal zemininin oluşturulması yönünde görüşülen bu tasarıda CHP Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu ve alt komisyonu üyeleri her türlü olumlu katkıyı, çalışmalarını vermişlerdir.

Alt komisyonda görüşülerek tüm siyasi partilerin mutabakatı ile şekillenen yasa, esas komisyon görüşmelerinde verilen önergelerle sağlanan mutabakat zemininden çıkmıştır.

İhracatın önündeki teknik engellerin kaldırılması yönünde, Türkiye ile Avrupa Birliği arasında Gümrük Birliği'ni tesis eden 1/95 sayılı Ortaklık Konseyi Kararının 4. maddesi düzenlemesi mevcuttur. Bu düzenleme nedeniyle, Topluluk ile Türkiye arasındaki ithalat ve ihracatta alınan gümrük vergileri ile eş etkili vergi ve resimlerin kaldırılacağını ve yeni ithalat ve ihracat vergileri ile eş etkili ve resimlerin (mali nitelikteki gümrük vergileri de dahil) de konulamayacağı, 4'üncü maddesi hükme bağlanmıştır.

Bu kanun tasarısı ile kurulan Türkiye İhracatçıları Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin özerk yapıya sahip bir yapıya kavuşması zaruridir. Bu sebeple, birliklerin ve TİM'in Anayasa'nın 135. maddesindeki kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu haline gelmesi yani, Müsteşarlığın hakimiyetinden uzak ve istikrarlı bir yönetime sahip olması gereklidir.

Ancak, Tasarı konusunda çalışan alt komisyon görüşünün aksine, esas komisyon Tasarının 4. maddesinin (3) fıkrasında "Gümrük idarelerince gümrük beyannamelerinin onaylanmasında birliğin onayının aranması ve buna ilişkin usul ve esaslar, Gümrük Müsteşarlığı'nın olumlu görüşü alınmak kaydıyla Müsteşarlık tarafından belirlenir" hükmü getirilmiştir. İhracatçının ihracat yapabilmesi için

Birliklerin onayı alınması gerekliliği getirilmiştir. Birliklere borcu olan üyelerin ihracat yapmasını önleyerek, borçlarını tahsil etme yönünde zorlama yapılabilmesinin önünü açan bu düzenleme, ihracatımızın önüne konulacak büyük bir engel olacaktır. Tasarının 18. maddesinin (4) fıkrasında bu aidatların nasıl tahsil edileceğine ilişkin bir düzenleme varken 4. maddenin (3) fıkrasındaki hükmün tasarıdan çıkarılması gereklidir.

Tasarının 6. maddesinin (1) fıkrası, "Yönetim kurulu, yönetmelikle belirlenen niteliklere sahip üyeler arasında genel kurul tarafından dört yıl için seçilen bir başkan ve on asil üyeden oluşur. Genel kurul tarafından ayrıca asil üye sayısı kadar aynı nitelikleri haiz yedek üye seçilir" hükmü getirilmiştir. Bu hüküm ile Tasarının 23. maddesinin 3. fıkrasında ise, "Bu kanunda yer alan hususlara ilişkin yönetmelikler; Müsteşarlığın olumlu görüşü alınmak kaydıyla TİM tarafından hazırlanarak Bakanlığın onayı üzerine Resmi Gazetede yayımlanmak suretiyle yürürlüğe girer" hükmü birlikte değerlendirildiğinde, Yönetim kurulu üyelerinin sahip olması gereken nitelikler Müsteşarlığın olumlu görüşü ile belirlenecektir. Bu durum, İhracatçı Birlikleri ve TİM'in özerk yapısını yok etmekte olup, ayrıca Anayasa'nın 135. maddesine aykırıdır.

Tasarının 8. maddesinin (1) fıkrası uyarınca, "Genel Sekreter ve sayısı üçten fazla olmamak üzere genel sekreter yardımcısı, Müsteşarlığın olumlu görüşü alınmak kaydıyla yönetim kurulu tarafından atanır" hükmü getirilmiştir. Buna paralel olarak, Tasarının 16. maddesinin (1) fıkrasında da, "TİM'in işlerini yürütmek üzere, bir genel sekreter ile beşten fazla olmamak üzere genel sekreter yardımcısı, Müsteşarlığın olumlu görüşü alınmak kaydı ile yönetim kurulu tarafından atanır" hükmü getirilmiştir. Bu iki hükümde de genel sekreterin atanması konusunda "Müsteşarlığın olumlu görüşü", kati bir şart haline getirilmiştir. Bu düzenlemeler de İhracatçı Birlikleri ve TİM'in özerk yapısını yok edecek nitelikte düzenlemelerdir.

Tasarının 18. maddesi hükmü uyarınca, "Birliklerin Gelirleri", giriş aidatı, yıllık aidat, nispi ödeme ve diğer gelirler olarak, dört kalem olarak belirlenmiştir. Yine, Tasarının 18. maddesinde yer alan, "Giriş aidatı ve yıllık aidat, on altı yaşından büyükler için uygulanan aylık asgari ücretin brüt tutarının yüzde ellisinden fazla olmaz" şeklindeki hükmünde, alt komisyonda kabul edilen, "aylık asgari ücretin brüt tutarının üçte birinden fazla olamaz" şeklinde kalması aynı gerekçelerle gereklidir. Tasarının 18. maddesinin (2) fıkrasında nispi ödeme, "FOB bedelinin asgari onbinde ikisi ile azami binde biri arasında" belirlenmiş ayrıca maddede, "ihracatın geliştirilmesini teminen sektörel bazda tanıtım grupları oluşturulması halinde, FOB bedelinin binde üçü oranına kadar ek nispi ödeme kesintisi" ön görülmüştür. Nispi ödeme adı altında alınan bu ödemenin, malların serbest dolaşımını engelleyici "Teknik Engeller" yaratacağı ortada olup, ayrıca uluslararası piyasalarda var olan yoğun rekabet ortamında da ihracatçı bakımından " maliyet artırıcı unsur" olması açısından da ayrı bir zorluk ve mali yük getirmektedir. Yine bu fıkra da ele alınan " ek nispi ödeme" adı altındaki gelir kalemi, alınış gerekçesi nedeniyle de kanunda ayrı bir "gelir kalemi" olarak belirtilmesi gerekmektedir. Nispi ödeme kalemi için geçerli olan muhalefet gerekçelerimiz ek nispi ödeme kalemi için de geçerlidir. Bu nedenle, nispi ödemenin "FOB bedelinin asgari onbinde biri ile azami onbinde beşi arasında alınması ve "ek nispi ödeme" adı altında getirilen ödemenin kaldırılması ihracatımız için zaruri bir düzenleme olacaktır.

Tasarının 19. maddesinin (5) fıkrasında, “Birlikler tarafından dış ticaret hizmetleri ve alt yapısının geliştirilmesi ve yürütülebilmesi için tayin ve tespit olunacak işlerin, faaliyetlerin, projelerin ve amaçların gerçekleştirilmesine yönelik ortaya çıkan giderler ile bu amaçla yapılan hizmet ve idari giderlerin karşılanmasını teminen, bir önceki yılın birlik gelirlerinden hesap edilerek izleyen yılın Ocak ve Temmuz aylarında iki eşit taksit halinde ödenmek üzere yüzde sekiz oranında pay ayrılır” hükmü getirilmiştir. Bu madde de belirtilen yüzde sekiz oranında payın nereye aktarılacağı, nasıl değerlendirileceği konusunda herhangi bir düzenleme yoktur. Bu payın nereye aktarılacağı ve nerede kullanılacağına madde metninde açıkça düzenlenmesi gerekmektedir. Alt komisyon toplantısında, bu payın Müsteşarlığa aktarılması konusunda uzlaşılmış ancak esas komisyon sırasında bu maddede “Müsteşarlığa aktarılması” ibaresi gözden kaçmıştır.

Yukarıda izah edilen gerekçelerle, Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Tasarısı'nın 4. ,6. ,8.,16.,18.,19. maddelerine muhalefet ediyoruz.

Mehmet Şevki Kulkuloğlu

Kayseri

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN
TÜRKİYE İHRACATÇILAR MECLİSİ İLE İHRACATÇI BİRLİKLERİNİN
KURULUŞ VE GÖREVLERİ HAKKINDA KANUN TASARISI
BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1- Bu Kanun; ihracatçıları örgütlendirmek ve işbirliğini geliştirmek suretiyle ihracatı artırarak ekonomik gelişmeye katkıda bulunmak üzere ihracatçı birlikleri ile Türkiye İhracatçılar Meclisinin kuruluşu, işleyişi, görevleri, organları, gelirleri, harcamaları ve denetimleri ile üyelerinin hak ve yükümlülüklerine ilişkin usul ve esasları düzenler.

Tanımlar

MADDE 2- (1) Bu Kanunun uygulanmasında;

- a) Bakanlık: Dış Ticaret Müsteşarlığının bağlı olduğu bakanlığı,
- b) İhracatçı birlikleri: İhracatçıların tüzel kişiliği haiz birliklerini,
- c) Müsteşar: Dış Ticaret Müsteşarını,
- ç) Müsteşarlık: Dış Ticaret Müsteşarlığını,
- d) Türkiye İhracatçılar Meclisi: İhracatçı birliklerinin tüzel kişiliği haiz üst kuruluşunu, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

İhracatçı Birlikleri

Kuruluşu, organları ve görevleri

MADDE 3- (1) İhracatçı birlikleri; ihracatçıları örgütlendirmek suretiyle, ihracatı artırmak ve dış ticaretin ülke menfaatine uygun olarak gelişmesini sağlamak üzere özel bütçeye sahip ve tüzel kişiliği haiz olarak kurulur.

(2) İhracatçı birlikleri; Türkiye İhracatçılar Meclisinin teklifi, Müsteşarlığın uygun görüşü ve Bakanlık onayı ile kurulur. İhracatçı birlikleri, kuruluşuna dair tebliğin Resmi Gazete’de yayımlandığı tarihte tüzel kişilik kazanır.

(3) İhracatçı birliklerinin kuruluşuna ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelik ile belirlenir.

(4) İhracatçı birliklerinin organları şunlardır:

- a) Genel Kurul.
- b) Yönetim Kurulu.
- c) Genel Sekreterlik.
- ç) Denetim Kurulu.

(5) İhracatçı birliklerinin görevleri şunlardır:

a) Dış ticaretin ülke menfaatine uygun olarak gelişmesine çalışmak; dış ticarete ilişkin konularda çalışmalar yapmak, bu kapsamda; kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları ve özel sektör kuruluşları ve ulusal ve uluslararası kuruluşlar nezdinde üyelerinin menfaatlerini ülke çıkarları çerçevesinde koruyucu ilişkiler kurmak ve geliştirmek; bu kurumlar nezdinde yapılan çalışmalara katkıda bulunmak.

b) İştigal sahasına giren maddeler itibarıyla ihracatın bölgesel veya sektörel olarak geliştirilmesine yönelik çalışmalar yapmak, firmaların ihracat potansiyellerini araştırmak, ihracatlarını artırmaları amacıyla gerekli desteği sağlamak ve ihracata yönlendirilmeleri hususunda araştırmalar yapmak.

c) Mesleki ahlâk ve dayanışmayı sağlamak.

ç) Başta ihracatta girdi niteliğini haiz olmak üzere ithal mallarının süreklilik içerisinde dünya fiyatları ve kalitesinde temin edilmesine yönelik bilgi toplamak, piyasa araştırması yapmak, bunların değerlendirilmesi yönünde çalışmalar yapmak.

d) İştigal sahasına giren maddelerin dış ticaretine ilişkin kurs ve seminerler düzenlemek,

e) Türkiye İhracatçılar Meclisinin görüşünü ve Müsteşarlık onayını almak kaydıyla sektörü ile ilgili mevcut eğitim ve öğretim kurumlarına yardımda bulunmak, yenilerinin kurulmasına öncülük etmek ve katkıda bulunmak.

f) Üyelerinin çalışmalarında karşılaşacakları güçlükleri gidermeye çalışmak, haksızlığa uğratıldığı tespit edilen üyelerin hakları için yetkili kuruluşlar nezdinde girişimlerde bulunmak.

g) Türkiye İhracatçılar Meclisinin görüşü ve Müsteşarlık onayını almak kaydıyla; amaç ve görevlerini gerçekleştirmeye yönelik vakıf kurmak veya kurulmuş olanlara iştirak etmek, bütçe imkanları çerçevesinde gerektiğinde taşınır ve taşınmaz almak, yaptırmak, satmak, kiralamak, rehin ve ipotek işlemleri tesis etmek ve kaldırmak, gerektiğinde iştigal sahası ile ilgili ortak hizmet verecek şirket, demek, tesis ve işletmeler kurmak, kurulmuş olanlara iştirak etmek, laboratuvar, test, muayene ve belgelendirme kuruluşu kurmak, satış mukaveleleri geliştirmek.

ğ) Fuar, sergi düzenlenmesi ve tanıtım faaliyetlerinde bulunulması hususunda teklifte bulunmak, uygun görülen fuar, sergi ve tanıtım faaliyetlerini düzenlemek, düzenlenecek fuar ve sergilere iştirak etmek ve tanıtım faaliyetlerinde bulunmak.

h) Dış ticaret ile ilgili küçük ve orta boy işletmelere mevzuat ve bilgi desteği vermek.

ı) Dış ticaret rehberleri, kataloglar ve süreli yayınlar hazırlayarak yayımlamak,

i) Mesleki yeterlik belgesine sahip işgücü piyasasını yaratmak üzere sektörlerin gereksinimlerine göre meslek standartlarını hazırlamak; ölçme, değerlendirme ve belgelendirme sistemleri kurmak.

j) Türkiye İhracatçılar Meclisi ve Müsteşarlık tarafından verilecek diğer görevleri yapmaktır.

Üyelik

MADDE 4- (1) İhracatçıların ihraç ettikleri maddelerle ilgili ihracatçı birliğine üye olmaları, üyeliğe ilişkin aidat ve sair ücretleri ödemeleri zorunludur.

(2) Gümrük idarelerince, gümrük beyannamelerinin onaylanmasında ihracatçı birliğinin onayı aranır. Bu onaya ilişkin usul ve esaslar Müsteşarlık tarafından belirlenir.

(3) Aynı konuda birden fazla birlik bulunması halinde, ihracatçılar bunlardan sadece birine üye olabilir. Bir genel sekreterlik bünyesindeki ihracatçı birliklerinden birine üye olan ihracatçı, aynı genel sekreterlik bünyesinde faaliyet gösteren diğer birliklerin iştigal alanına giren maddeleri üyelik şartı aranmaksızın ihraç edebilir.

(4) Üyeliğe ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelik ile belirlenir.

Genel Kurul, görevleri ve toplantıları

MADDE 5- (1) Genel Kurul, yönetmelik ile belirlenen kriterleri taşıyan ve yükümlülüklerini yerine getiren üyelerden teşekkül eder. Genel Kurula tüzel kişiler adına vekaleten iştirak edilemez.

(2) Olağan Genel Kurul Yönetim Kurulunun çağrısı üzerine, gündemli olarak her yılın Nisan ayı içinde toplanır. Bu çağrı, Yönetim Kurulunca Nisan ayının ilk gününe kadar yapılmadığı takdirde Genel Sekreter tarafından yapılır.

(3) Genel Kurul olağanüstü olarak Yönetim Kurulunun çağrısı üzerine toplanır. Ayrıca, İhracatçı Birliği Genel Kurul üyelerinden en az üçte birinin yazılı isteği üzerine Yönetim Kurulu, Genel Kurulu olağanüstü toplantıya çağırır.

(4) Genel Kurulun görevleri şunlardır:

a) Yönetim Kurulu ve Denetim Kurulu üyelerini ve bunların yedeklerini seçmek.

b) Yönetim Kurulunca veya Genel Kurula iştirak eden üyelerin en az üçte biri tarafından usulüne göre Genel Kurul gündemine ilave edilmesi önerilen hususlar hakkında görüşmelerde bulunarak karar vermek.

c) Yönetim Kuruluna gerektiği hallerde ilave görev ve yetki vermek.

ç) İhracatçı birliğinin çalışma programını tespit etmek.

d) Yönetim Kurulunca hazırlanan faaliyet raporunu, hesapları, bütçeyi müzakere ederek kabul veya reddetmek.

e) Yönetim Kurulu ve Denetim Kurulunun ibra edilip edilmemesi hususunda karar vermek.

f) Toplantı gündeminde yer alan diğer hususları görüşmek ve karara bağlamak.

g) Bu Kanunla verilen diğer görevleri yapmak.

(5) Seçimler gizli oy ve açık tasnif esasına göre yargı gözetiminde yapılır.

(6) Seçim yapılacak Genel Kurul toplantısından en az onbeş gün önce, seçimler için birinci fıkraya göre belirlenen liste, toplantının gündemi, yeri, günü, saati ile çoğunluk olmadığı takdirde yapılacak ikinci toplantıya ilişkin hususları belirten bir yazı ile birlikte üç nüsha olarak o yer ilçe seçim kurulu başkanı olan hâkime verilir. Bir yerde birden fazla ilçe seçim kurulu bulunduğu takdirde görevli hâkim, Yüksek Seçim Kurulunca belirlenir. Toplantı tarihleri, gündemde yer alan diğer konular göz önünde bulundurularak görüşmelerin bitimine göre seçimlerin ilçe seçim kurulu başkanının gözetiminde yapılması sağlanır.

(7) Hâkim, gerektiğinde ilgili kayıt ve belgeleri de getirtip incelemek suretiyle varsa noksanları tamamlattırdıktan sonra seçime katılacak üyeleri belirleyen liste ile altıncı fıkra da belirtilen diğer hususları onaylar. Onaylanan liste ile toplantıya ilişkin diğer hususlar ilgili birlik ilan yerlerinde asılmak sureti ile üç gün süre ile ilan edilir.

(8) İlan süresi içinde listeye yapılacak itirazlar hâkim tarafından incelenir ve en geç iki gün içinde kesin olarak karara bağlanır.

(9) Bu suretle kesinleşen listeler ile toplantıya ilişkin diğer hususlar onaylanarak ilgili birlik, Türkiye İhracatçılar Meclisi ve Müsteşarlığa gönderilir.

(10) Hâkim, Müsteşarlıkta görev yapan kamu görevlileri veya aday olmayan üyeler arasından bir başkan ile iki üyeden oluşan bir seçim sandık kurulu atar. Aynı şekilde ayrıca üç yedek üye de belirlenir. Seçim sandık kurulu başkanının yokluğunda kurula en yaşlı üye başkanlık eder.

(11) Seçim sandık kurulu, seçimlerin kanunun öngördüğü esaslara göre yürütülmesi, yönetimi ve oyların tasnifi ile görevli olup bu görevleri seçim ve tasnif işleri bitinceye kadar aralıksız olarak devam eder. Seçimlerde kullanılacak araç ve gereçler ilçe seçim kurulundan sağlanır. Sandıkların konacağı yerler hâkim tarafından belirlenir.

(12) Seçim süresinin sonunda seçim sonuçları tutanakla tespit edilip seçim sandık kurulu başkan ve üyeleri tarafından imzalanır. Birden fazla sandık bulunması halinde tutanaklar, hâkim tarafından birleştirilir. Tutanakların birer örneği seçim yerinde asılmak suretiyle geçici seçim sonuçları ilan edilir. Kullanılan oylar ve diğer belgeler tutanağın bir örneği ile birlikte üç ay süreyle saklanmak üzere ilçe seçim kurulu başkanlığına tevdi edilir.

(13) Seçimin devamı sırasında yapılan işlemler ile tutanakların düzenlenmesinden itibaren iki gün içinde seçim sonuçlarına yapılacak itirazlar, hâkim tarafından aynı gün incelenir ve kesin olarak karara bağlanır. İtiraz süresinin geçmesi ve itirazların karara bağlanmasından hemen sonra hâkim yukarıdaki hükümlere göre kesin sonuçları ilan eder ve ilgili birlik ile Türkiye İhracatçılar Meclisi ve Müsteşarlığa bildirir.

(14) Listede adı yazılı olmayan üye oy kullanamaz. Oylar, oy verenin kimliğinin ve bu Kanuna göre üyeleri temsil ve ilzama yetkili olduklarının ispat edilmesinden ve listedeki isminin karşısındaki yerin imzalanmasından sonra kullanılır. Oylar, organlara göre birlikte veya ayrı ayrı, her şekilde düzenlenen oy pusulalarının, üzerinde ilçe seçim kurulu mührü bulunan ve oy verme sırasında sandık kurulu başkanı tarafından verilecek zarfa konulması suretiyle kullanılır. Bunların dışındaki zarflara konulan oylar geçersizdir.

(15) Hâkim, seçim sonuçlarını etkileyecek ölçüde bir usulsüzlük veya kanuna aykırı uygulama tespit etmesi halinde; bu tespiti konu olan organla sınırlı olmak üzere seçimlerin iptaline karar verir. Bu takdirde, süresi bir aydan az ve iki aydan fazla olmamak üzere seçimin yenileneceği günü tespit ederek ilgili birlik, Türkiye İhracatçılar Meclisi ve Müsteşarlığa bildirir. Belirlenen günde yalnız seçim yapılır ve seçim işlemleri bu madde ile kanunun öngördüğü diğer hükümlere uygun olarak yürütülür.

(16) İlçe seçim kurulu başkanı hâkime ve seçim sandık kurulu başkanı ile üyelerine, 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunda belirtilen esaslara göre ücret ödenir. Bu ücret ve diğer seçim giderleri, ilgili birlik bütçelerinden karşılanır.

(17) Seçimler sırasında sandık kurulu başkanı ve üyelerine karşı işlenen suçlar kamu görevlisine karşı işlenmiş gibi cezalandırılır.

(18) Seçimlerin düzen içerisinde ve sağlıklı biçimde yürütülmesi amacıyla hâkimin ve sandık kurulunun aldığı tedbirlere uymayanlara, eylemin ağırlığına göre bu Kanunda yazılı disiplin cezaları verilir.

(19) Genel Kurul ve Genel Kurul toplantılarına ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelik ile belirlenir.

Yönetim kurulu, görevleri, toplantıları ve temsil

MADDE 6- (1) Yönetim Kurulu, yönetmelikle belirlenen niteliklere sahip üyeler arasından Genel Kurul tarafından dört yıl için seçilen en az yedi en fazla on bir asil üyeden oluşur. Birlik Yönetim Kurulunun üye sayısı, son iki takvim yılındaki ihracat miktarlarına göre Müsteşarlık tarafından belirlenir. Genel Kurul tarafından ayrıca asil üye sayısı kadar aynı nitelikleri haiz yedek üye seçilir.

(2) Yönetim Kurulu üyeleri Genel Kurulun yapıldığı tarihten itibaren onbeş gün içinde toplanarak üyeleri arasından bir başkan ve sayıları üçü geçmemek üzere başkan yardımcılarını seçer. Yönetim Kurulu üyelerinin söz konusu seçimi süresinde yapamaması halinde seçimleri yenilemek üzere otuz gün içinde olağanüstü Genel Kurula gidilir. Gerçek veya tüzel kişi üyeler aynı dönemde aynı sektörde faaliyet gösteren birden fazla ihracatçı birliğinde Yönetim Kurulu başkanı veya üyesi olamaz. Bir kişi, aynı ihracatçı birliğinde, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en fazla iki dönem başkanlık yapabilir ve bir daha aynı göreve yeniden seçilemez.

(3) Yönetim Kurulunun görevleri şunlardır:

a) İhracatçı birliğinin çalışma programını uygulamak, birliğin işlerinin yürütülmesi ile ilgili kararlar almak.

b) Genel Kurula sunulmak üzere teklifleri, raporları, bütçeyi ve hesapları hazırlamak ve harcamaları kontrol etmek.

c) Olağan ve olağanüstü Genel Kurul toplantılarının gündemini hazırlamak ve üyeleri toplantıya çağırarak.

ç) Kendi üyeleri arasından, birliği Türkiye İhracatçılar Meclisi Genel Kurulunda temsil edecek delegeler ile Sektör Kurulunda Yönetim Kurulu Başkanı ile birlikte yer alacak üyeleri belirlemek.

d) Genel Kurulca ve Sektör Kurulunca kararlaştırılan işleri yürütmek.

e) Gerekli görülen hallerde dünya piyasalarını ve uluslararası standartları dikkate alarak ihracatçı birliğinin iştigal konusuna giren maddelerin ihraç ve ithal fiyatları, standartları ve şartlarının tespiti ile ilgili çalışmalar yaparak Sektör Kuruluna sunmak, yapılan çalışmalara destek vermek.

f) Türkiye İhracatçılar Meclisinin koordinasyonu sağlamaya yönelik taleplerini değerlendirerek sonuçlandırmak.

g) Gerektiğinde yurt içinde hizmet birimleri kurulabilmesi için karar alarak Türkiye İhracatçılar Meclisinin görüşü ile birlikte Müsteşarlığın onayına sunmak.

ğ) Başkanlar Kurulu olmayan ihracatçı birliklerinde, insan kaynakları yönetmeliği çerçevesinde kadro tespit çalışmalarında bulunmak.

(4) Yönetim Kurulu, ayda en az bir kez olmak üzere asil üye sayısının en az yarısından bir fazlası ile toplanır. Toplantılarda kararlar çoğunlukla alınır. Oyların eşit olması halinde başkanın oy verdiği taraf çoğunluğu sağlamış olur.

(5) Yönetim Kurulu ve yönetim kurulu toplantılarına ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelik ile belirlenir.

(6) İhracatçı birliği, Yönetim Kurulu başkanı veya yetkilendireceği başkan vekili tarafından temsil edilir. Birden fazla ihracatçı birliği bulunan Genel Sekreterliklerde, tüm birlikleri temsil yetkisi Başkanlar Kurulu Başkanı veya yetkilendireceği vekiline aittir. Bu yetki Genel Sekretere de devredilebilir.

Genel Sekreterlik ve Genel Sekreterin görevleri

MADDE 7- (1) İhracatçı birliklerinin işlerini yürütmek üzere, bir Genel Sekreter ve sayısı birliğin ihracat performansı ile üye sayısı dikkate alınarak üçten fazla olmamak üzere Müsteşarlık tarafından belirlenen sayıda Genel Sekreter yardımcısı görevlendirilir.

(2) Genel Sekreter, ihracatçı birliklerinin işlerinin sevk ve idaresiyle görevli ve yetkili amirdir.

(3) Genel Sekreter ve yardımcıları; Başkanlar Kurulu olan genel sekreterliklerde Başkanlar Kurulunun, Başkanlar Kurulu bulunmayan genel sekreterliklerde ise ihracatçı birlikleri Yönetim Kurulunun bu yönde alacağı karara istinaden yapılan teklif üzerine Müsteşar tarafından atanır.

(4) Boşalan veya yeni ihdas edilen Genel Sekreter veya Genel Sekreter Yardımcılığı kadrolarına ilişkin olarak otuz gün içinde teklifte bulunulmaması halinde atama Müsteşar tarafından re'sen yapılır.

(5) Genel Sekreterin görevleri şunlardır:

a) İhracatçı birliklerinin işlerinin yürütülmesini sağlamak.

b) Bu Kanun ve bu Kanun uyarınca yürürlüğe konulan ilgili karar, yönetmelik ve tebliğ hükümleri ile bu mevzuat çerçevesinde verilecek talimatların ve alınan kararların uygulanmasını sağlamak.

c) İhracatçı birliklerinin, Türkiye İhracatçılar Meclisi ve Müsteşarlıkla gerekli koordinasyonunu sağlamak.

ç) Müsteşarlık tarafından verilecek diğer görevleri yapmak.

Denetim Kurulu ve görevleri

MADDE 8- (1) İhracatçı birliklerinin faaliyetlerini ve hesaplarını denetlemek ile üye davranış ve yükümlülüklerini gözetmek amacıyla Denetim Kuruluna, Genel Kurul tarafından Genel Kurula iştirak hakkına sahip üyeler arasından dört yıl süre ile iki asil ve iki yedek üye seçilir.

(2) Denetim Kurulunun görevleri şunlardır:

a) Mevzuat ve Genel Kurul kararları çerçevesinde birliklerin hesap, işlem ve faaliyetlerini devamlı ve düzenli bir şekilde denetleyip üç aylık raporlarla Müsteşarlığa bildirmek.

b) Genel Kurul toplantıları için denetim raporları hazırlamak.

(3) Genel Sekreter veya vekili, bu Kanun çerçevesinde birliklerinin denetimine ilişkin işlemlerle ilgili Denetim Kurulu üyelerinin isteyecekleri her türlü bilgi ve belgeyi ibraz etmek, gerektiğinde kopyasını vermek ve gerekli ortamı sağlamakla yükümlüdür.

(4) Denetim Kurulunun çalışma usul ve esasları yönetmelik ile belirlenir.

Başkanlar Kurulu

MADDE 9- (1) Aynı genel sekreterlik bünyesinde birden fazla ihracatçı birliğinin bulunması halinde, ihracatçı birlikleri arasında uyum ve işbirliğini sağlamak, ortak sorunları çözmek amacıyla çalışmalar yapmak, Genel Sekreterliğin ortak giderlerini ve bu giderlere her ihracatçı birliğinin imkânları oranında katılma paylarını tespit etmek ve Genel Sekreterliğin kadro tespit çalışmalarını yapmak amaçları ile ihracatçı birliğinin yönetim kurulu başkanları veya vekillerinin katılımı ile Başkanlar Kurulu toplanır.

(2) Başkanlar Kurulunun çalışma usul ve esasları yönetmelik ile belirlenir.

Sektör Kurulu ve görevleri

MADDE 10- (1) Ülke genelinde faaliyet alanlarına giren maddeler itibarıyla, dış ticaret, sektör ve madde politikalarının belirlenmesi ile geliştirilmesine yönelik çalışmalara yardımcı olmak ve ihracat, üretim, ambalaj ve kalite standartlarının uluslararası normlara göre belirlenmesi ile ihracatçı birlikleri arasında uygulanması, sektör ve sektöre yönelik uygulamalar ile ilgili uyum ve koordinasyonun sağlanması amaçlarına yönelik olarak, aynı sektördeki ihracatçı birlikleri yönetim kurulları temsilcilerinden Sektör Kurulu oluşturulur.

(2) Sektör Kurulu, aynı sektördeki ihracatçı birlikleri yönetim kurullarının başkanları ile son iki takvim yılına göre Müsteşarlık tarafından belirlenen ihracat performans kriterlerini sağlayan ihracatçı birlikleri yönetim kurullarınca kendi üyeleri arasından belirlenen ilave temsilcilerden oluşur. Sektör Kurulu üye sayısı, ilgili sektörde en fazla yönetim kurulu üye sayısına sahip ihracatçı birliği yönetim kurulunun üye sayısını geçemez. İştigal alanında birden fazla sektör bulunan birlikler, en çok ihracat yaptığı sektörün sektör kurulunda temsil edilir.

(3) Sektör Kurulunun görevleri şunlardır:

a) İlgili sektöre ve ihracata ilişkin konuda ortak ve nihai kararlar alarak ilgili birlik yönetim kurullarına uygulanmak üzere bildirmek.

b) İhracatçı birlikleri yönetim kurulları tarafından ilgili sektörün ihracatı ile ilgili olarak yapılması öngörülen her türlü faaliyet ve projeleri görüşüp karara bağlamak ve ilgili ihracatçı birliğine bildirmek.

c) Türkiye İhracatçılar Meclisi Sektörler Konseyine, sektörle ilgili faaliyetlere ilişkin bilgi vermek ve tavsiyelerde bulunmak.

ç) İhracatçı birlikleri arasında gerekli koordinasyonu sağlamak.

d) Sektörle ilgili kişilerin katılımı ile Genişletilmiş Sektör Kurulu toplantıları düzenlemek.

(4) Sektör Kuruluna ilişkin diğer hususlar ile çalışma usul ve esasları yönetmelik ile belirlenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Mali Hükümler

Gelirler, aidatlar ve bütçe

MADDE 11- (1) İhracatçı birliklerinin gelirleri şunlardır:

a) Giriş aidatı.

b) Yıllık aidat.

c) Nispi aidat.

ç) Maktu aidat.

d) Hizmet karşılığı alınacak ücretler.

e) Para cezası ve diğer gelirler.

(2) Giriş aidatı, yıllık aidat, nispi aidat ve maktu aidatın miktarları ihracatçı birliğinin genel kurulu tarafından, hizmet karşılığı alınacak ücretler ile diğer gelirler ise yönetim kurulu tarafından belirlenir. Bu miktar ve ücretlerin ihracatçı birlikleri arasında dengeli bir şekilde belirlenmesini teminen, bu miktar ve ücretler Türkiye İhracatçılar Meclisinin görüşü de alınarak Müsteşarlık onayı ile değiştirilebilir.

(3) Nispi aidat, ihracat işlemleri üzerinden FOB bedelin asgari onbinde ikisi ile azami binde beşi arasında genel kurul tarafından tespit edilen bir oranda tahsil edilir.

(4) Giriş aidatı, yıllık aidat, nispi aidat, maktu aidat, hizmet karşılığı alınacak ücretler ile diğer gelirlerin süresinde ödenmemesi halinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunda belirlenen oranda gecikme zammı tahakkuk ettirilir. Giriş aidatı, yıllık aidat, nispi aidat, maktu aidat, hizmet karşılığı alınacak ücretler ve diğer gelirler ile bunlara ait kesinleşen gecikme zamları ve para cezalarının tahsiline ilişkin olarak ihracatçı birliği yönetim kurulu tarafından verilen kararı müteakip söz konusu tahsilat icra daireleri aracılığı ile yapılır. Giriş aidatı, yıllık aidat, nispi

aidat, maktu aidat, hizmet karşılığı alınacak ücretler, diğer gelirler ve bunlara ait kesinleşen gecikme zamları ile para cezalarının tahsil zamanaşımı süresi beş yıldır.

(5) İhracatçı birliklerinin bütçesi, Yönetim Kurulu tarafından yıllık olarak hazırlanır ve genel kurul tarafından kararlaştırılır.

(6) Yönetim kurulunca yapılan ek ödenek talepleri Türkiye İhracatçılar Meclisi tarafından incelenerek sonuçlandırılır. Yönetim Kurulunun verdiği yetki çerçevesinde bütçe içi ödenek aktarmaları yapmaya Genel Sekreter yetkili kılınabilir.

(7) Bütçeden ödeme yapılabilmesi için bütçede ödeneğin olması ve Genel Sekreter veya vekilinin ödeme emrinin bulunması zorunludur.

(8) İhracatçı birliklerince her yıl hazırlanan bütçelerde, dış ticaret hizmetleri ve alt yapısının geliştirilmesi ve yürütülebilmesi için tayin ve tespit olunacak faaliyetlerin, projelerin ve amaçların gerçekleştirilmesini ve bu amaçla yapılan hizmet ve idari giderlerin karşılanmasını teminen, birlik gelirlerinden Bakanlık tarafından belirlenen oranda pay ayrılır. Bu şekilde ayrılan payların kullanma esasları ve uygulaması ile ihracatçı birlikleri bütçeleri arasında yapılacak aktarmalara ilişkin usul ve esaslar yönetmelik ile düzenlenir.

(9) İhracatçı birliklerinin personel giderleri, gelirlerinin yüzde 40'ını geçemez.

(10) Bütçe ve harcamalar ile mal ve hizmet alımları, satımları ve yapım işlerinin tabi olduğu usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

Üyelerin yükümlülükleri ve üyelğin sona ermesi

MADDE 12- (1) İhracatçı birliği üyelerinin yükümlülükleri; bu Kanunun veya bu Kanunun öngördüğü şekilde belirlenen üyelikle ilgili yükümlülükleri yerine getirmek, ihracatçı birliğinin kararlarına uymak, ihracatçı birliğinin amaçlarına uygun davranmak, yetkili organlar tarafından istenecek bilgi ve belgeleri zamanında ve eksiksiz olarak vermektir.

(2) İhracatçı birliğine üye olan gerçek veya tüzel kişi üyeler diledikleri zaman yazılı müracaat etmek suretiyle üyelikten ayrılabilir. Üyelikten ayrılan üyenin yeniden herhangi bir ihracatçı birliğine üye olmak istemesi halinde, varsa eski borçları tahsil olunarak üye kaydı yapılır.

İhracatçı birliklerinin sona ermesi

MADDE 13- (1) İhracatçı birliği, kuruluş amacının ortadan kalkması veya yönetmelikte belirtilen performans kriterlerinin yerine getirilememesi hallerinde sona erdirilebilir.

(2) İhracatçı birliklerinin sona erdirilmesi ile tasfiyesine ilişkin usul ve esaslar yönetmelik ile düzenlenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Türkiye İhracatçılar Meclisi

Kuruluşu, organları ve görevleri

MADDE 14- (1) İhracatçı birliklerinin koordinasyonunu sağlamak, ihracatçıların sorunlarının çözümüne yönelik çalışmalarda bulunmak, dış ticaretin ülke menfaatine uygun olarak gelişmesine yardımcı olacak çalışmalar yapmak, ihracatçıları en üst düzeyde temsil etmek ve Müsteşarlık tarafından belirlenen diğer görevleri yapmak üzere, ihracatçı birliklerinin üst kuruluşu olarak özel bütçeye sahip ve tüzel kişiliği haiz Türkiye İhracatçılar Meclisi kurulmuştur.

(2) Türkiye İhracatçılar Meclisinin kısa adı TİM olup merkezi İstanbul'dadır.

(3) TİM' in organları şunlardır:

- a) Genel Kurul.
- b) Sektörler Konseyi.
- c) Yönetim Kurulu.
- ç) Denetim Kurulu.
- d) Disiplin Kurulu.
- e) Genel Sekreterlik.

(4) TİM' in görevleri şunlardır:

- a) İhracatçıları yurt içinde ve yurt dışında temsil etmek.
- b) Dış ticaretin ülke menfaatine uygun olarak gelişmesine yardımcı olacak çalışmalar yapmak.
- c) Mesleki ahlak ve dayanışmayı sağlamak.
- ç) İhracatçı birliklerinin koordinasyonunu sağlamak.
- d) İhracatçı birliklerinin faaliyet gösterecekleri iştişal sahalarının belirlenmesine yönelik çalışma yaparak Müsteşarlığa sunmak.
- e) Dış ticaret hakkında alınacak kararların ekonomik ve sosyal çıkarları gözeterek şekilde belirlenmesi çalışmalarında Müsteşarlığa önerilerde bulunmak.
- f) Dış ticaret ve yatırım olanaklarının geliştirilmesi ve bunların tanıtım çalışmaları ile bütünleştirilebilmesini teminen Müsteşarlık koordinasyonunda dış ticaret konseyleri ve ticaret merkezleri kurmak; kurulmuş olanlara iştirak etmek.
- g) Katma değeri yüksek ve kaliteli ürünlerin ihraç edilebilmesi amacıyla, çalışma usul ve esasları yönetmelik ile belirlenen Türk Tasarım Konseyini kurmak.
- ğ) Mal ve hizmet ihracatı pazarlama ve finansman imkânları kısıtlı küçük ve orta boy işletmeleri örgütleyerek yardımcı olmak ve mal ve hizmet ihracatı kalem ve miktarlarının artırılması yönünde çalışmalarda bulunmak.
- h) Müsteşarlık onayı alınmak kaydıyla, dış ticaret ile ilgili mevcut eğitim ve öğretim kurumlarına yardımda bulunmak, yenilerinin kurulmasına öncülük etmek ve katkıda bulunmak.
- ı) Uluslararası kuruluşlarla, üyelerinin mesleki bazda menfaatlerini ülke çıkarları çerçevesinde koruyucu ilişkiler kurmak ve geliştirmek.
- i) Fikri ve sınaî mülkiyet hakları konusunda üyelerinin hak ve menfaatlerini koruma yönünde çalışmalar yapmak.
- j) Türkiye'nin Avrupa Birliği ile entegrasyonu çerçevesinde ihracatçı birlikleri üyelerinin altyapı geliştirme çalışmalarına destek olmak.
- k) Müsteşarlık onayı alınmak kaydıyla ve bütçe imkânları çerçevesinde, amaç ve görevlerini gerçekleştirmeye yönelik yurt içinde ve yurt dışında taşınır ve taşınmaz almak, yaptırmak, satmak, kiralamak, rehin ve ipotek işlemleri tesis etmek ve kaldırmak.

l) Yurt içinde ve yurt dışında açılacak sergi ve fuarlara katılıma dair Müsteşarlığa görüş bildirmek, sergi ve fuarların koordinasyonunu sağlamak, Türk mallarının yurt dışı tanıtımına ilişkin proje ve faaliyetlere destek olmak.

m) Müsteşarlığın onayını almak kaydıyla yurt içinde veya yurt dışında amaç ve görevlerini gerçekleştirmeye yönelik vakıf, şirket, dernek, tesis ve işletmeler kurmak veya kurulmuş olanlara iştirak etmek; ihracatçı birliklerine bağlı vakıf, şirket, işletme ve tesislerin faaliyetlerinin koordinasyonunu sağlamak.

n) Dış Ticaret Etik Kurulunu oluşturmak.

o) Çalışma usul ve esasları yönetmelik ile tespit edilen Türkiye Uluslararası Rekabeti Geliştirme Konseyini oluşturmak.

ö) Dış ticarette lojistik olanaklarının geliştirilmesi yönündeki çalışmalara katkıda bulunmak, Müsteşarlık onayı ile yurt içinde ve yurt dışında lojistik merkezleri kurmak, işletmek ve kurulmuş bulunanlara iştirak etmek.

p) Dış ticaretin geliştirilmesine yönelik olarak tasarım, markalaşma, rekabet, tanıtım ve dış ticaret ile ilgili diğer konularda çalışmak üzere konseyler oluşturmak.

r) Müsteşarlıkça verilecek diğer görevleri yapmak.

Genel Kurul, görevleri ve toplantıları

MADDE 15- (1) Genel Kurul, ihracatçı birlikleri yönetim kurullarının kendi içinden seçecekleri delegelerden oluşur.

(2) Genel Kurul, her ihracatçı birliğinden biri yönetim kurulu başkanı olmak üzere iki delege ve ilgili ihracatçı birliğinin bir önceki takvim yılındaki ihracat performansına göre Müsteşarlık tarafından belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde ilave delegelerden oluşur.

(3) Seçimler gizli oy ve açık tasnif esasına göre yargı gözetiminde ve 5 inci maddede belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde yapılır.

(4) Genel Kurul, her yıl Haziran ayı içinde, delegelerin en az yarısından bir fazlasının iştiraki ile toplanır. Genel Kurul, Yönetim Kurulunun çağrısı üzerine olağanüstü olarak da toplanabilir.

(5) Genel Kurulun görevleri şunlardır:

a) TİM Başkanını, Sektörler Konseyi, Denetim Kurulu ve Disiplin Kurulu asil ve yedek üyelerini seçmek.

b) TİM' in çalışma programını tespit etmek.

c) Genel Kurula sunulan yıllık faaliyet raporunu, hesapları ve bütçeyi müzakere ederek kabul veya reddetmek.

ç) Toplantı gündeminde yer alan diğer hususları görüşmek ve karara bağlamak.

(6) Genel Kurul ve genel kurul toplantılarına ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

Sektörler konseyi ve görevleri

MADDE 16- (1) Sektörler Konseyi, Genel Kurul delegesi olan sektör kurulları başkan veya başkan yardımcıları arasından, ilgili sektörün TİM Genel Kurulu delegeleri tarafından seçilecek birer asil ve birer yedek üyeden oluşur. TİM Başkanı aynı zamanda Sektörler Konseyi başkanıdır.

(2) Sektörler Konseyinde temsilcisi bulunmayan genel sekreterliklerin Başkanlar Kurulu Başkanı, Başkanlar Kurulu Başkanının bulunmadığı hallerde Yönetim Kurulu Başkanı Sektörler Konseyinin tabii üyesidir.

(3) Sektörler Konseyinin görevleri şunlardır:

- a) TİM Yönetim Kuruluna sektörlerle ilgili faaliyetlere ilişkin tavsiyelerde bulunmak.
- b) TİM Yönetim Kurulunun faaliyetlerini takip etmek ve önerilerde bulunmak.
- c) Kendi üyeleri arasından TİM Yönetim Kurulu üyelerini seçmek.

(4) Sektörler Konseyinin toplantı ve çalışma usul ve esasları yönetmelik ile belirlenir.

Yönetim Kurulu, görevleri ve toplantıları

MADDE 17- (1) TİM Yönetim Kurulu, dört yıl için seçilen TİM başkanı dahil onbir üyeden oluşur. Genel Kurul tarafından Sektörler Konseyinin üyeleri arasından seçilen TİM Başkanı, aynı zamanda Yönetim Kurulu Başkanıdır. Yönetim Kurulunun diğer on üyesi Sektörler Konseyi tarafından, ilk toplantısında kendi üyeleri arasından seçilir. Yönetim kurulu ilk toplantıda kendi aralarından üç başkan yardımcısı ile bir muhasip üye seçer.

(2) Yönetim Kurulu üyeliğinin herhangi bir sebeple boşalması halinde, Sektörler Konseyinin ilk toplantısında boşalan üyenin yerine seçim yapılır.

(3) Yönetim Kurulu, ayda en az bir kez olmak üzere asil üye sayısının en az yarısından bir fazlası ile toplanır. Toplantılarda kararlar çoğunlukla alınır. Oyların eşit olması halinde başkanın oy verdiği taraf çoğunluğu sağlamış olur.

(4) Yönetim Kurulunun görevleri şunlardır:

- a) İhracatın geliştirilmesine yönelik genel ve sektörel çalışmalar yapmak, raporlar hazırlamak, görüş ve önerilerde bulunmak, ihracatçı birlikleri ve sektörler arasında temas ve koordinasyonu sağlamak.
 - b) Hizmetin gerektirdiği taşınmaz mal alım, satım ve kiralanmasına yönelik olarak karar almak ve Müsteşarlık onayını müteakip uygulamaya koymak.
 - c) Müsteşarlık onayını almak suretiyle yurt dışında ticaret merkezleri kurulması, kurulmuş olanlara ortak olunması yönünde karar almak ve uygulamak.
 - ç) İhracatçı birlikleri arasında bilgi iletişimini sağlamak amacıyla gerekli altyapı çalışmalarını koordine etmek.
 - d) Bütçeyi hazırlamak ve Genel Kurul tarafından kabul edilen bütçeyi uygulamak, Genel Kurula sunulmak üzere yıllık faaliyet raporunu hazırlamak, Genel Kurulda alınan kararlar doğrultusunda çalışmalar yapmak.
 - e) Aidatlar, hizmet karşılığı alınacak ücretler ve diğer gelirler bakımından ihracatçı birlikleri arasında koordinasyonu sağlamak.
 - f) İnsan Kaynakları Yönetmeliği çerçevesinde kadro tespit çalışmalarında bulunmak.
 - g) İhracatçı birliklerinin ek ödenek taleplerini değerlendirmek.
- (5) Yönetim Kurulu ve yönetim kurulu toplantılarına ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelik ile belirlenir.

TİM Başkanı ve temsil

MADDE 18- (1) TİM başkanı, Sektörler Konseyi asil üyeleri arasından dört yıl için Genel Kurul tarafından seçilir. Bir kişi, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra en fazla iki dönem başkanlık yapabilir ve bir daha aynı göreve yeniden seçilemez.

(2) TİM, TİM başkanı tarafından temsil edilir. Yönetim Kurulunun tespit edeceği esaslar çerçevesinde Genel Sekretere de temsil yetkisi verilebilir.

(3) TİM başkanlığının herhangi bir sebeple boşalması halinde, yapılacak ilk Genel Kurula kadar görev yapmak üzere, Yönetim Kurulunca belirlenecek başkan yardımcılarında biri TİM başkanı olarak görev yapar.

(4) TİM Başkanı, mensubu olduğu İhracatçı Birliği Yönetim Kurulu başkanlığı veya üyeliği görevi, Sektör Kurulu başkan veya başkan vekilliği görevi ve Sektörler Konseyi üyeliğinden istifa etmiş sayılır, yerine ilgili organlar için seçilmiş yedek üyeler geçer.

Genel Sekreterlik ve Genel Sekreterin görevleri

MADDE 19- (1) TİM' in işlerini yürütmek üzere, bir Genel Sekreter ile beşten fazla olmamak üzere Genel Sekreter yardımcısı görevlendirilir.

(2) Genel Sekreter, TİM Genel Sekreterliği işlerinin sevk ve idaresiyle görevli ve yetkili amirdir.

(3) Genel Sekreter ve Genel Sekreter Yardımcıları, Yönetim Kurulunun bu yönde alacakları karara istinaden yapılan teklif üzerine Müsteşar tarafından atanır.

(4) Boşalan Genel Sekreter veya Genel Sekreter Yardımcılığı kadrolarına ilişkin olarak otuz gün içinde teklifte bulunulmaması halinde atama Müsteşar tarafından re'sen yapılabilir.

(5) Genel Sekreterin görevleri şunlardır:

a) TİM Genel Sekreterliğinin işlerinin yürütülmesini sağlamak.

b) Bu Kanun ve bu Kanun uyarınca yürürlüğe konulan ilgili karar, yönetmelik ve tebliğ hükümleri ile bu mevzuat çerçevesinde verilecek talimatların ve alınan kararların uygulanmasını sağlamak.

c) İhracatçı birlikleri genel sekreterlikleri ile TİM arasında ve TİM ile Müsteşarlık arasında koordinasyonu sağlamak.

ç) Müsteşarlık tarafından verilecek diğer görevleri yapmak.

(6) Genel Sekreter ve yardımcılarının atanmalarına ve görev sürelerine ilişkin usul ve esaslar yönetmelik ile belirlenir.

Denetim Kurulu ve görevleri

MADDE 20- (1) Denetim Kuruluna TİM' in faaliyetlerini, hesaplarını denetlemek ve üye davranış ve yükümlülüklerini gözetmek amacıyla, Genel Kurul delegeleri arasından dört yıl süre ile üç asil ve üç yedek üye seçilir. Denetim Kurulu, seçimden sonraki ilk toplantısında, üyeleri arasından bir başkan seçer. Başkanın bulunmadığı zamanlarda, en yaşlı üye kurula başkanlık eder.

(2) Denetim Kurulunun görevi; mevzuat ve Genel Kurul kararları çerçevesinde TİM' in hesap, işlem ve faaliyetlerini devamlı ve düzenli bir şekilde denetleyip üçer aylık raporlarla Müsteşarlığa bildirmek, Genel Kurul toplantıları için denetim raporları hazırlamaktır.

(3) Genel Sekreter ve Yönetim Kurulu, Denetim Kurulu üyelerinin isteyecekleri her türlü bilgi ve belgeyi ibraz etmek, gerektiğinde kopyasını vermekle yükümlüdür.

(4) Denetim Kurulunun çalışma usul ve esasları yönetmelik ile belirlenir.

Disiplin Kurulu ve görevleri

MADDE 21- (1) Disiplin Kurulu, Genel Kurul üyeleri arasından dört yıl süre ile seçilen üç asil ve üç yedek üyeden oluşur. Disiplin Kurulu, seçimden sonraki ilk toplantısında, üyeleri arasından bir başkan seçer. Başkanın bulunmadığı zamanlarda, en yaşlı üye kurula başkanlık eder. Disiplin Kurulu, TİM Başkanının çağrısı üzerine de toplanabilir.

(2) Disiplin Kurulu, ihracatçı birlikleri üyeleri hakkında disiplin soruşturmasını bu Kanunda ve ilgili mevzuatta öngörülen usul ve esaslara uygun olarak yürütür, uyarma ve kınama cezalarını verir, üyelikten geçici çıkarma ve uzun süreli çıkarmalarda ilgili kurullara görüş bildirir, para cezalarına ilişkin olarak ilgili Genel Kurula teklifte bulunur.

(3) Disiplin Kurulunun çalışma usul ve esasları yönetmelik ile belirlenir.

Disiplin ve para cezaları

MADDE 22- (1) Meslek ahlak ve kurallarına uymayan eylem ve davranışlarda bulunan veya ihracatçı birliklerinin amaçlarına ve dürüstlüğüne uygun şekilde davranmayan veya üyelik yükümlülüklerini mevzuatta belirtilen şekilde yerine getirmeyen üyeler hakkında bu Kanunda yazılı disiplin cezaları uygulanır.

(2) Yapılan denetim sonucunda çalışmalarını meslek ve ahlâk kurallarına uygun olarak yürütmediği veya görevlerini mevzuata göre yapmadığı tespit edilen TİM ve İhracatçı Birliği Yönetim Kurulu üyeleri, Disiplin Kurulunca görevleri başında kalmalarında sakınca görülmesi halinde, Müsteşarlık tarafından tedbiren işten el çektirilebilir ve yerine yedek üye göreve çağrılır.

(3) Disiplin cezaları ile disiplin cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır:

a) Uyarma; mesleğin gerektirdiği kurallara uymada daha dikkatli davranmasının ilgili üyeye bir yazıyla bildirilmesidir. Uyarma cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır:

1) Meslek ve ahlâk kurallarına uygun düşmeyen tavır ve hareketlerde bulunmak.

2) Üyelik görev ve sorumlulukları ile ilgili yönetim kurulunca yapılan davet ve talebin gereğini mazeretsiz olarak yerine getirmemek.

3) Üyesi olduğu ihracatçı birliğinin itibarını zedeleyici sözler sarf etmek.

4) Yurt dışı alıcı veya satıcıları ile olan ilişkilerinde terbiye ve nezakete aykırı davranışta bulunmak.

b) Kınama; mesleki tutum ve davranışlarında kusurlu sayıldığı için ilgili üyeye bir yazıyla bildirilmesidir. Kınama cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır:

1) Üyesi olduğu ihracatçı birliğinin itibarını zedeleyici asılsız yayında bulunmak.

2) Üyesi olduğu ihracatçı birliğinin amaçlarına uygun davranmamak.

3) Yurt dışı alıcı veya satıcılarına karşı taahhütlerini yerine getirmemek.

4) İş ilişkisinde bulunduğu kimseler hakkında haksız ithamda bulunmak.

5) İki yıl içinde birden fazla uyarma cezasını gerektirecek bir davranışta bulunmak.

6) Organ seçimlerinin düzen içinde ve sağlıklı biçimde yürütülmesi amacıyla alınan tedbirlere uymamak.

7) Mali yükümlülüklerini süresi içinde yerine getirmemek.

8) Yetkili organların almış olduğu kararlara uymamak.

c) Üyelikten geçici çıkarma; üyenin iki aydan az ve oniki aydan fazla süreli olmamak üzere ihracatçı birliği üyeliğinden çıkarılmasıdır. Kınama cezası alan üyenin, beş yıl içinde aynı cezayı gerektirecek yeni bir davranışta bulunması halinde üyelikten geçici çıkarma cezası verilir.

ç) Üyelikten uzun süreli çıkarma; üyenin kaydının üyesi bulunduğu ihracatçı birliğinden beş yıl süre ile silinmesidir. Üyelikten geçici çıkarma cezası alan üyenin, üç yıl içinde kınama cezasını gerektirecek yeni bir davranışta bulunması halinde üyelikten uzun süreli çıkarma cezası verilir.

(4) Bu maddede düzenlenen cezalardan; uyarma ve kınama cezaları, ilgili Denetim Kurulunun teklifi üzerine Disiplin Kurulunca; geçici çıkarma cezası, ilgili Denetim Kurulunun teklifi, Disiplin Kurulunun uygun görüşü üzerine ilgili birliğin Yönetim Kurulu kararıyla; uzun süreli çıkarma cezaları ilgili Denetim Kurulunun teklifi, Disiplin Kurulunun uygun görüşü üzerine ilgili İhracatçı Birliği Genel Kurulu tarafından verilir. Disiplin suç ve cezaları hakkındaki esaslar yönetmelik ile belirlenir.

(5) Üyeler hakkında disiplin soruşturması Disiplin Kurulu tarafından yürütülür. Disiplin cezalarının uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelik ile belirlenir.

(6) İhracatçı birliğinden geçici ya da uzun süreli çıkarma cezası alanlar, bu süre içerisinde bir başka ihracatçı birliğinin üyesi olamaz.

(7) İhracatçı birliği üyelerinden; yetkili organlarca alınan kararlara riayet etmeyenlere yıllık aidatlarının dört katı tutarında para cezası verilir.

(8) Para cezası, Disiplin Kurulunun teklifi ve ilgili ihracatçı birliği Genel Kurulunun kararıyla verilir. Bu maddede belirtilen para cezası aynı fiilin bir yıl içinde her tekrarı için iki kat olarak uygulanır.

(9) Bu Kanuna göre verilen para cezası kesinleşmesini takiben, ihracatçı birliği tarafından gelir kaydedilir.

(10) Para cezası verilmesi ayrıca disiplin cezası verilmesini engellemez.

TİM bütçesi

MADDE 23- (1) TİM' in hesap dönemi takvim yılıdır. TİM' in gelirleri, İhracatçı Birliklerinin bir önceki takvim yılı itibarıyla elde etmiş oldukları gelirlerin Bakanlık tarafından belirlenen oranında katkı paylarından oluşur. İhracatçı birliklerinin katkı payları en geç Ocak ayı sonuna kadar TİM hesaplarına aktarılır.

(2) TİM bütçesi, Yönetim Kurulu tarafından yıllık olarak hazırlanır ve Genel Kurulca kararlaştırılır.

(3) TİM' in personel giderleri, gelirlerinin yüzde 40' ını aşamaz.

(4) Yönetim Kurulunca yapılan ek ödenek talepleri Müsteşarlıkça incelenerek sonuçlandırılır. Yönetim Kurulunun verdiği yetki çerçevesinde bütçe içi ödenek aktarmaları yapmaya Genel Sekreter yetkili kılınabilir. Bütçeden ödeme yapılabilmesi için bütçede ödeneğin olması ve Genel Sekreter veya vekilinin ödeme emrinin bulunması gereklidir.

(5) Bütçe ve harcamalar ve mal ve hizmet alımları, satımları ile yapım işlerinin tabi olduğu usul ve esaslar yönetmelik ile belirlenir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Dış Ticaret İstişare Konseyi ve İhtisas Kurulları

Dış Ticaret İstişare Konseyi ve görevleri

MADDE 24- (1) Dış ticarete gelişmeyi teşvik etmek, dış ticaret mevzuat ve uygulamasında karşılaşılan sorunları inceleyip çözüm önerileri sunmak ve ihracatçı birliklerinin birbirleri arasındaki ve TİM ile ihracatçı birlikleri arasındaki koordinasyonu güçlendirmek üzere, ihracatçı birliklerinin yönetim kurulu başkanları ve Sektörler Konseyi üyelerinden Dış Ticaret İstişare Konseyi oluşturulur. TİM Başkanı, aynı zamanda Dış Ticaret İstişare Konseyi başkanıdır. Konsey, kendi üyeleri arasından ayrıca iki başkan vekili seçer.

(2) Dış Ticaret İstişare Konseyinin görevleri şunlardır:

a) Ulusal ve uluslararası ekonomik ve ticari gelişmeler ışığında, ülke dış ticaretinin geliştirilmesi konusunda değerlendirmelerde bulunmak.

b) Dış ticaret mevzuatı ve uygulamalarında karşılaşılan sorunların çözümüne yönelik olarak, TİM ve ihracatçı birlikleri tarafından ilgili kurum ve kuruluşlar nezdinde yapılacak çalışmalar ile ilgili görüş oluşturmak.

c) İhracatçı birlikleri yönetim kurulları ve sektör kurullarından gelen konuları inceleyip bölgesel veya sektörel görüş oluşturmak.

ç) İhracatçı birlikleri ve TİM' in arasındaki koordinasyonu gözlemleyerek bu koordinasyonun güçlendirilmesine yönelik önerilerde bulunmak.

d) İhracatçı birlikleri arasındaki sektörel veya bölgesel koordinasyonu güçlendirmeye yönelik çalışmalar yapmak.

e) TİM Yönetim Kurulu, Sektörler Konseyi, Sektör Kurulları ve İhracatçı Birlikleri Yönetim Kurullarınca uygulanmak üzere tavsiye kararları almak.

(3) Dış Ticaret İstişare Konseyinin toplantı ve çalışma usul ve esasları yönetmelik ile belirlenir.

İhtisas kurulları

MADDE 25- (1) Dış ticarete yönelik olarak tarım ve hayvancılık, sanayi, madencilik, lojistik ve hizmet ana sektörleri başta olmak üzere TİM Yönetim Kurulu tarafından gerekli görülen diğer ana sektörlerin her biri için, yatırım, üretim, teknoloji ve ar-ge alanlarında ulusal ve uluslararası gelişmeleri izleyerek, dış ticarete sektörel gelişmeyi teşvik etmek ve danışma kurulu işlevine sahip olmak üzere ihtisas kurulları oluşturulur.

(2) Başkanlığı Sektörler Konseyi üyeleri arasından ilgili sektörün temsilcilerinden biri tarafından yürütülen İhtisas Kurulları ve TİM Yönetim Kurulu tarafından davet edilen ihracatçı birlikleri üyeleri ile konusunda yetkinliği bilinen diğer kişi ve kuruluş temsilcilerinden oluşur.

(3) İhtisas Kurullarının çalışma usul ve esasları yönetmelik ile belirlenir.

ALTINCI BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Personel

MADDE 26- (1) TİM ve ihracatçı birlikleri personeli Genel Sekreter, Genel Sekreter Yardımcıları ve diğer birlik personelinin oluşur.

(2) TİM ve ihracatçı birliklerinde istihdam edilenler, bu Kanun ve bu Kanuna dayanılarak çıkarılacak yönetmelik hükümleri ile 4857 sayılı İş Kanunu ve İnsan Kaynakları Yönetmeliği hükümlerine tabidir.

(3) TİM ve ihracatçı birliklerinde personelin hizmete alınması, unvanı, nitelikleri, atanması, ücretleri, ilerlemesi, yükselmesi, görevden alınma usulü, görev ve yetkileri, yükümlülükleri ile disiplin cezalarına ilişkin esaslar yönetmelik ile belirlenir.

Kurul üyeliklerine seçilemeyecek olanlar

MADDE 27- (1) Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı beş yıl veya daha fazla süreyle ya da devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, milli savunmaya karşı suçlar, devlet sırlarına karşı suçlar ve casusluk, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama, kaçakçılık, vergi kaçakçılığı veya haksız mal edinme suçlarından mahkum olanlar TİM' in ve ihracatçı birliklerinin Yönetim Kurulu, Denetim Kurulu ve Disiplin Kurulu üyesi olarak seçilemez.

(2) Seçilen gerçek veya tüzel kişi üyeler, seçilmelerine engel bir durumları olmadığını belgelemekle yükümlüdür. Seçildikten sonra birinci fıkra kapsamına giren suçları işlememiş olduğunu ilgili mercilerden alınan belgelerle tevsik edemeyen üyelerin asil veya yedek üyelikleri kendiliğinden düşer.

Denetim

MADDE 28- (1) TİM ve ihracatçı birlikleri ve bunların kurduğu vakıf, şirket, işletmeler ve iştirakler idari ve mali yönden Müsteşarlığın denetimine tabidir. Müsteşarlık, TİM' i ve ihracatçı birliklerini, bunların kurduğu vakıf, dernek, şirket, işletme ve iştiraklerin denetimini her zaman yapabileceği gibi, bu denetimi bağımsız denetim kuruluşlarına da yaptırabilir.

(2) TİM' e, ihracatçı birliklerine ve bunların kurduğu vakıf, dernek, şirket, işletmeler ve iştiraklere Müsteşarlıktan bir dış ticaret denetçisi tayin edilir. Müsteşarlık gerektiğinde kamu görevlisi olmayan kişiler arasından da dış ticaret denetçisi atayabilir. Atanacak dış ticaret denetçilerinde genel sekreter olarak atanmak için aranan şartlara ilaveten Müsteşarlık veya bağlı kuruluşlarında en az on yıl çalışmış olmak şartı aranır. Dış ticaret denetçilerine ilişkin usul ve esaslar yönetmelik ile belirlenir.

(3) Denetim sırasında, denetim yapmakla görevli olanlar tarafından istenecek ve denetimle ilgili gizli dahi olsa her türlü belge, defter, dosya ve sair evrakın para ve para hükmündeki evrak ve senetlerin talep edildiğinde kopyasının verilmesi, kasa ve veznenin kontrol ettirilmesi, yönetim yerleri, şubeler ve irtibat bürolarına girme isteminin yerine getirilmesi zorunludur.

(4) Denetime ilişkin usul ve esaslar Müsteşarlıkça belirlenir.

Düzenlemeler, görevlendirme ve seçimlerin ertelenmesi

MADDE 29- (1) Müsteşarlık, TİM'in görüşünü alarak gerektiğinde dünya ticaretindeki gelişmeler doğrultusunda ihracatçı birliklerinin bölgesel ve sektörel bazda yeniden teşkilatlanmasına ilişkin düzenlemeler yapabilir.

(2) İç ve dış piyasalardaki gelişmelere paralel olarak dış ticaretteki etkinliğin ve koordinasyonun sağlanması amacıyla Müsteşarlık, ihracatçı birliklerini gerektiğinde ithalata ilişkin hususlarda görevlendirebilir.

(3) İhracatçı birliklerinin seçimle iş başına gelen organlarının seçim tarihleri Bakanlık tarafından bir yılı geçmemek üzere ertelenebilir.

(4) Bu Kanunda yer alan hususlara ilişkin yönetmelikler TİM’ in görüşü alınmak suretiyle Müsteşarlıkça hazırlanarak Bakanlık tarafından yürürlüğe konulur.

(5) Bu Kanunda yer alan hususlara ilişkin tebliğler çıkarmaya, özel ve zorunlu durumları inceleyip sonuçlandırmaya ve gerekli önlemleri almaya Müsteşarlık yetkilidir.

Geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 5/7/1993 tarihli ve 93/4614 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan İhracatçı Birliklerinin Kuruluşu, İşleyişi, İstigal Sahaları, Organları, Üyelerinin Hak ve Yükümlülüklerine Dair Karara istinaden kurulu bulunan ihracatçı birlikleri ve TİM faaliyetlerine devam eder.

(2) Bu Kanun çerçevesinde TİM’ in ve ihracatçı birliklerinin organlarına ilişkin yönetmeliklerin yürürlüğe girmesini müteakiben yapılacak ilk olağan Genel Kurulda organları teşekkül ettirilir. Organlar teşekkül edinceye kadar başka bir işleme gerek kalmaksızın; TİM Yürütme Kurulu, TİM Yönetim Kurulu; TİM İcra Komitesi, Sektörler Konseyi olarak görev yapar.

(3) Halen görev yapmakta olan TİM ve ihracatçı birlikleri personeli aynı statü ve özlük hakları ile görevlerine devam ederler.

(4) Personel giderleri gelirlerinin yüzde 40’ ını aşan ihracatçı birlikleri genel sekreterlikleri, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç yıl içerisinde, personel giderlerini bu seviyeye getirmekle yükümlüdür.

(5) Bu Kanunun uygulanmasına ilişkin yönetmelikler bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde yayımlanır. Bu yönetmelikler yürürlüğe konuluncaya kadar mevcut yönetmeliklerin bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam edilir.

MADDE 30- (1) Bu Kanun yayımı tarihinden üç ay sonra yürürlüğe girer. Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

C. Çiçek

Devlet Bakanı

M. Aydın

Devlet Bakanı

N. Çubukçu

Adalet Bakanı V.

C. Çiçek

Dışişleri Bakanı V.

M. S. Yazıcıoğlu

Bayındırlık ve İskân Bakanı V.

M. H. Güler

Tarım ve Köyişleri Bakanı

M. M. Eker

En. ve Tab. Kay. Bakanı

M. H. Güler

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

H. Yazıcı

Devlet Bakanı

M. Başesgioğlu

Devlet Bakanı

M. Şimşek

Millî Savunma Bakanı

M. V. Gönül

Maliye Bakanı

K. Unakıtan

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı

F. Çelik

Kültür ve Turizm Bakanı

E. Günay

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

N. Ekren

Devlet Bakanı

K. Tüzmen

Devlet Bakanı

M. S. Yazıcıoğlu

İçişleri Bakanı

B. Atalay

Millî Eğitim Bakanı

H. Çelik

Ulaştırma Bakanı

B. Yıldırım

Sanayi ve Ticaret Bakanı

M. Z. Çağlayan

Çevre ve Orman Bakanı

V. Eroğlu

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**TÜRKİYE İHRACATÇILAR MECLİSİ İLE İHRACATÇI BİRLİKLERİNİN
KURULUŞ VE GÖREVLERİ HAKKINDA KANUN TASARISI**

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Kanun; ihracatçıları örgütlendirmek ve işbirliğini geliştirmek suretiyle ihracatı artırarak ekonomik gelişmeye katkıda bulunmak üzere ihracatçı birlikleri ile Türkiye İhracatçılar Meclisinin kuruluşu, işleyişi, görevleri, organları, gelirleri, harcamaları ve denetimleri ile üyelerinin hak ve yükümlülüklerine ilişkin usul ve esasları düzenler.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 2- (1) Bu Kanunun uygulanmasında;

- a) Bakanlık: Dış Ticaret Müsteşarlığının bağlı olduğu bakanlığı,
 - b) Birlik: İhracatçıları örgütlendirmek suretiyle ihracatı artırmak ve dış ticaretin ülke menfaatine uygun olarak gelişmesini sağlamak üzere, özel bütçeye sahip ve tüzel kişiliği haiz olarak kurulan ihracatçı birliğini,
 - c) Müsteşar: Dış Ticaret Müsteşarını,
 - ç) Müsteşarlık: Dış Ticaret Müsteşarlığını,
 - d) TİM: Birliklerin koordinasyonunu sağlamak, ihracatçıların sorunlarının çözümüne yönelik çalışmalarda bulunmak, dış ticaretin ülke menfaatine uygun olarak gelişmesine yardımcı olacak çalışmalar yapmak ve ihracatçıları en üst düzeyde temsil etmek üzere, ihracatçı birliklerinin üst kuruluşu olan özel bütçeye sahip ve tüzel kişiliği haiz Türkiye İhracatçılar Meclisini,
- ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Birlikler

Kuruluş, organlar, görevler ve sona erme

MADDE 3- (1) Birlik; TİM'in teklifi, Müsteşarlığın uygun görüşü ve Bakanlık onayı ile kurulur, ilgili tebliğin Resmi Gazete'de yayımlandığı tarihte tüzel kişilik kazanır.

(2) Birliklerin organları şunlardır:

- a) Genel Kurul.
- b) Yönetim Kurulu.
- c) Denetim Kurulu.
- ç) Genel Sekreterlik.

(3) Birliklerin görevleri şunlardır:

- a) Dış ticarete ilişkin konularda çalışmalar yapmak, bu kapsamda; kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları ve özel sektör kuruluşları ve ulusal ve uluslararası kuruluşlar nezdinde üyelerinin menfaatlerini ülke çıkarları çerçevesinde koruyucu ve geliştirici çalışmalar yapmak,
- b) İhracatçıları arasında mesleki ahlâk ve dayanışmayı sağlamak.
- c) TİM'in görüşünü ve Müsteşarlık onayını almak kaydıyla sektörü ile ilgili mevcut eğitim ve öğretim kurumlarına yardımda bulunmak, yenilerinin kurulmasına öncülük etmek ve katkıda bulunmak.

ç) TİM'in görüşünü ve Müsteşarlık onayını almak kaydıyla; amaç ve görevlerini gerçekleştirmeye yönelik vakıf kurmak veya kurulmuş olanlara iştirak etmek, bütçe imkânları çerçevesinde gerektiğinde mal ve hizmet almak, yaptırmak, satmak, kiralamak, rehin ve ipotek işlemleri tesis etmek ve kaldırmak, gerektiğinde iştigal sahası ile ilgili ortak hizmet verecek şirket, dernek, tesis ve işletmeler kurmak, kurulmuş olanlara iştirak etmek, laboratuvar, test, muayene ve belgelendirme konularında üyelerini desteklemek, fuar, sergi ve tanıtım faaliyetlerini düzenlemek, düzenlenecek fuar ve sergilere iştirak etmek ve tanıtım faaliyetlerinde bulunmak.

d) TİM tarafından verilecek dış ticarete ilişkin diğer görevleri yapmak.

(4) Birlik, kuruluş amacının ortadan kalkması veya yönetmelikte belirtilen performans kriterlerinin yerine getirilememesi hallerinde sona erdirilebilir.

Üyelik

MADDE 4- (1) İhracatçıların ilgili birliğe üye olmaları ve kanunda belirtilen ödemeleri yapmaları zorunludur. Birliklerden birine üye olan ihracatçı, diğer birliklerin iştigal alanına giren maddeleri üyelik şartı aranmaksızın ihraç edebilir.

(2) Üyeler; birliğin kararlarına uymak, birliğin amaçlarına uygun davranmak, yetkili organlar tarafından istenecek ihracatla ilgili bilgi ve belgeleri zamanında ve eksiksiz olarak vermekle yükümlüdür, istediği zaman üyelikten ayrılabilme hakkına sahiptir.

(3) Gümrük idarelerince gümrük beyannamelerinin onaylanmasında birliğin onayının aranması ve buna ilişkin usul ve esaslar, Gümrük Müsteşarlığı'nın olumlu görüşü alınmak kaydıyla Müsteşarlık tarafından belirlenir.

Genel Kurul, görevleri ve toplantıları

MADDE 5- (1) Genel kurul, yükümlülüklerini yerine getiren üyelerden teşekkül eder. Genel kurula gerçek ve tüzel kişiler adına vekâleten iştirak edilemez.

(2) Olağan genel kurul; yönetim kurulunun çağrısı üzerine, gündemli olarak her yılın Nisan ayı içinde toplanır. Bu çağrı, yönetim kurulunca Nisan ayının ilk gününe kadar yapılmadığı takdirde genel sekreter tarafından yapılır.

(3) Genel kurul, yönetim kurulunun çağrısı veya üyelerinin en az üçte birinin yazılı isteği üzerine olağanüstü toplantıya çağırılır.

(4) Genel kurulun görevleri şunlardır:

a) Yönetim kurulu ve denetim kurulu üyelerini ve bunların yedeklerini seçmek.

b) TİM genel kurulunda bir sonraki genel kurul toplantısına kadar birliği temsil edecek, birliğin son iki takvim yılındaki ihracat performansına göre yönetmelikle belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde tespit edilecek sayıdaki delegeyi seçmek.

c) Yönetim kurulunca veya genel kurula iştirak eden üyelerin en az üçte biri tarafından usulüne göre genel kurul gündemine ilave edilmesi önerilen hususlar hakkında görüşmelerde bulunarak karar vermek.

ç) Birliğin çalışma programını karara bağlamak, faaliyet raporunu, hesaplarını, bütçesini müzakere ederek kabul veya reddetmek.

d) Yönetim kurulunun ibrasına karar vermek.

e) Toplantı gündeminde yer alan diğer hususları görüşmek ve karara bağlamak.

f) Bu Kanunla verilen diğer görevleri yapmak.

Yönetim kurulu, görevleri, toplantıları ve temsil

MADDE 6- (1) Yönetim kurulu, yönetmelikle belirlenen niteliklere sahip üyeler arasından genel kurul tarafından dört yıl için seçilen bir başkan ve on asil üyeden oluşur. Genel kurul tarafından ayrıca asil üye sayısı kadar aynı nitelikleri haiz yedek üye seçilir.

(2) Yönetim kurulu üyeleri genel kurulun yapıldığı tarihten itibaren onbeş gün içinde toplanarak üyeleri arasından sayıları ikiye geçmemek üzere başkan yardımcılarını ve bir muhasip üyeyi seçer.

(3) Gerçek veya tüzel kişi üyeler aynı dönemde aynı sektörde faaliyet gösteren birden fazla birlikte yönetim kurulu başkanı veya üyesi olamaz. Bir kişi, aynı birlikte, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en fazla iki dönem başkanlık yapabilir ve bir daha aynı göreve yeniden seçilemez.

(4) Yönetim kurulunun görevleri şunlardır:

- a) Birliğin çalışma programını uygulamak, işlerin yürütülmesi ile ilgili kararlar almak.
 - b) Genel kurula sunulmak üzere teklifleri, raporları, bütçeyi ve hesapları hazırlamak ve harcamaları kontrol etmek.
 - c) Olağan ve olağanüstü genel kurul toplantılarının gündemini hazırlamak ve üyeleri toplantıya çağırarak.
 - ç) Sektör Kurulunda Yönetim Kurulu Başkanı ile birlikte yer alacak üyeleri belirlemek.
 - d) Genel kurul ve ilgili sektör kurulunca kararlaştırılan işleri yürütmek.
 - e) TİM'in koordinasyonu sağlamaya yönelik taleplerini değerlendirerek sonuçlandırmak.
 - f) İnsan Kaynakları Yönetmeliği çerçevesinde kadro tespit çalışmalarında bulunmak.
- (5) Birlik, yönetim kurulu başkanı veya yetkilendireceği başkan yardımcısı tarafından temsil edilir.

Denetim Kurulu ve görevleri

MADDE 7- (1) Birliklerin faaliyetlerini ve hesaplarını denetlemek amacıyla denetim kuruluna, genel kurul tarafından genel kurula iştirak hakkına sahip üyeler arasından dört yıl süre ile üç asil ve üç yedek üye seçilir.

(2) Denetim kurulunun görevleri şunlardır:

- a) Mevzuat ve genel kurul kararları çerçevesinde birliklerin hesap, işlem ve faaliyetlerini devamlı ve düzenli bir şekilde denetleyip üç aylık raporlar yayımlamak,
 - b) Genel kurul toplantıları için denetim raporları hazırlamak.
- (3) Denetim kurulu üyelerinin bu Kanun çerçevesinde birliğin denetimine ilişkin işlemlerle ilgili isteyecekleri her türlü bilgi ve belgeyi ibraz etmek, gerektiğinde kopyasını vermek ve gerekli ortamı sağlamakla genel sekreter ve yönetim kurulu yükümlüdür.

Genel Sekreterlik ve Genel Sekreterin görevleri

MADDE 8- (1) Genel Sekreter ve sayısı üçten fazla olmamak üzere genel sekreter yardımcısı; Müsteşarlığın olumlu görüşü alınmak kaydıyla yönetim kurulu tarafından atanır.

(2) Genel Sekreter, birlik veya birliklerin işlerinin sevk ve idaresiyle görevli ve yetkili amirdir. Genel Sekreterin birden fazla birliğin işlerinin sevk ve idaresi ile görevli ve yetkili olması halinde; ilgili birliklerin ortak giderlerine ilişkin kararlar, yönetim kurulu başkanları tarafından alınır.

(3) Genel Sekreterin görevleri şunlardır:

- a) Birlik veya birliklerin işlerinin yürütülmesini sağlamak.
- b) Bu Kanun ve bu Kanun uyarınca yürürlüğe konulan ilgili karar, yönetmelik ve tebliğ hükümleri ile bu mevzuat çerçevesinde verilecek talimatların ve alınan kararların uygulanmasını sağlamak.
- c) Birliğin, TİM ve Müsteşarlıkla gerekli koordinasyonunu sağlamak.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Sektör Kurulları ve Sektörler Konseyi

Sektör Kurulları

MADDE 9- (1) Sektörel politikaların belirlenmesi ve geliştirilmesi, ihracat, üretim, ambalaj ve kalite standartlarının uluslararası normlara göre tespiti ile birlikler arasında uyum ve koordinasyonun sağlanması amacıyla çalışmalar yapmak üzere, aynı sektördeki birlik yönetim kurullarının başkanları ile son iki takvim yılına göre yönetmelikle belirlenen ihracat performans kriterlerini sağlayan birlik yönetim kurullarınca kendi üyeleri arasından belirlenen ilave temsilcilerden ilgili sektör kurulu oluşur.

(2) İstihgal alanında birden fazla sektör bulunan birlikler, en çok ihracat yaptığı sektörün sektör kurulunda temsil edilir. Sektör kurulu, ilk toplantısında kendi üyeleri arasından başkanı ve aynı birlik yönetim kurulundan olmamak kaydıyla iki başkan yardımcısını seçer. Ancak tek birlik bulunan sektörlerde birlik yönetim kurulu aynı zamanda sektör kuruludur.

Sektörler konseyi

MADDE 10- (1) Sektörler konseyi, TİM genel kurul delegesi olan sektör kurulları başkan veya başkan yardımcıları arasından, ilgili sektörün TİM genel kurulu delegeleri tarafından dört yıl için seçilecek birer asil ve birer yedek üyeden oluşur.

(2) Sektörler konseyi, TİM yönetim kuruluna faaliyetleri ve sektörlerle ilgili tavsiyelerde bulunabilir ve kanunla verilen diğer görevleri yapar.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Türkiye İhracatçılar Meclisi

Kuruluş, organlar ve görevler

MADDE 11- (1) Birliklerin üst kuruluşu olarak kurulan TİM'in merkezi İstanbul'dur.

(2) TİM'in organları şunlardır:

- a) Genel Kurul.
- b) Yönetim Kurulu.
- c) Denetim Kurulu.
- ç) Genel Sekreterlik.

(3) TİM'in görevleri şunlardır:

- a) İhracatçıları yurt içinde ve yurt dışında temsil etmek.
- b) Dış ticaretin ülke menfaatine uygun olarak gelişmesine yardımcı olacak çalışmalar yapmak ve Müsteşarlığa öneride bulunmak.
- c) Birliklerin koordinasyonunu sağlamak.
- ç) Birliklerin faaliyet gösterecekleri istihgal sahalarının belirlenmesine yönelik çalışmalar yaparak Müsteşarlığa sunmak.
- d) Dış ticaret ve yatırım olanaklarının geliştirilmesi amacıyla, Müsteşarlık koordinasyonunda konsey, kurul ve ticaret merkezi kurmak; kurulmuş olanlara iştirak etmek.
- e) Müsteşarlık onayı alınmak kaydıyla, dış ticaret ile ilgili mevcut eğitim ve öğretim kurumlarına yardımda bulunmak, yenilerinin kurulmasına öncülük etmek ve katkıda bulunmak.
- f) Uluslararası kuruluşlarla, üyelerinin mesleki bazda menfaatlerini ülke çıkarları çerçevesinde koruyucu ilişkiler kurmak ve geliştirmek.
- g) Müsteşarlık onayı alınmak kaydıyla ve bütçe imkânları çerçevesinde, amaç ve görevlerini gerçekleştirmeye yönelik; yurt içinde ve yurt dışında taşınır ve taşınmaz almak, yaptırmak, satmak, kiralamak, rehin ve ipotek işlemleri tesis etmek ve kaldırmak, vakıf, şirket, dernek, tesis ve işletmeler

kurmak veya kurulmuş olanlara iştirak etmek; birliklere bağı vakıf, şirket, işletme ve tesislerin faaliyetlerinin koordinasyonunu sağlamak.

ğ) Yurt içinde ve yurt dışında açılacak sergi ve fuarlara katılıma dair Müsteşarlığa görüş bildirmek, sergi ve fuarların koordinasyonunu sağlamak, Türk mallarının yurt dışı tanıtımına ilişkin proje ve faaliyetlere destek olmak.

h) Dış ticarete lojistik olanaklarının geliştirilmesi yönündeki çalışmalara katkıda bulunmak, Müsteşarlık onayı ile yurt içinde ve yurt dışında lojistik merkezleri kurmak, işletmek ve kurulmuş bulunanlara iştirak etmek.

ı) Müsteşarlık tarafından verilecek dış ticarete ilişkin diğer görevleri yapmak.

Genel Kurul, görevleri ve toplantıları

MADDE 12- (1) Birliklerin yönetim kurulu başkanları genel kurulun tabii üyesidir. Ayrıca genel kurula her birlik yönetim kurulundan bir üye ve yanı sıra ilgili birliğin son iki takvim yılındaki ihracat performansına göre yönetmelikle belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde tespit edilecek sayıdaki birlik üyesi katılır.

(2) Genel kurul, her yıl Haziran ayı içinde, delegelerin en az yarısından bir fazlasının iştiraki ile toplanır. Genel kurul, yönetim kurulunun çağrısı veya üyelerinin en az üçte birinin yazılı isteği üzerine olağanüstü toplantıya çağırılır.

(3) Genel kurulun görevleri şunlardır:

a) TİM başkanını, sektörler konseyi ve denetim kurulu asil ve yedek üyelerini seçmek.

b) TİM'in çalışma programını tespit etmek.

c) Genel kurula sunulan yıllık faaliyet raporunu, hesapları ve bütçeyi müzakere ederek kabul veya reddetmek.

ç) Yönetim kurulunun ibrasına karar vermek.

d) Toplantı gündeminde yer alan diğer hususları görüşmek ve karara bağlamak.

Yönetim Kurulu, görevleri ve toplantıları

MADDE 13- (1) TİM yönetim kurulu, TİM başkanı ve sektörler konseyinin asil üyeleri arasından dört yıl için seçtiği oniki üyeden oluşur ve ilk toplantısında kendi üyeleri arasından üç başkanvekili ile bir muhasip üye seçer. Yönetim kurulu üyeliğinin herhangi bir sebeple boşalması halinde, sektörler konseyinin ilk toplantısında boşalan üyelik için seçim yapılır.

(2) Yönetim kurulunun görevleri şunlardır:

a) İhracatın geliştirilmesine yönelik genel ve sektörel çalışmalar yapmak, raporlar hazırlamak, görüş ve önerilerde bulunmak, birlikler ve sektörler arasında temas ve koordinasyonu sağlamak.

b) Hizmetin gerektirdiği taşınmaz alım, satım ve kiralanmasına yönelik olarak karar almak ve Müsteşarlık onayını müteakip uygulamaya koymak.

c) Müsteşarlık onayını almak suretiyle yurt dışında ticaret merkezleri kurulması, kurulmuş olanlara ortak olunması yönünde karar almak ve uygulamak.

ç) Bütçeyi hazırlamak ve genel kurul tarafından kabul edilen bütçeyi uygulamak, genel kurula sunulmak üzere yıllık faaliyet raporunu hazırlamak, genel kurulda alınan kararlar doğrultusunda çalışmalar yapmak, gelirler bakımından birliklerin koordinasyonunu sağlamak.

d) İnsan kaynakları yönetmeliği çerçevesinde kadro tespit çalışmalarında bulunmak.

TİM Başkanı ve temsil

MADDE 14- (1) TİM başkanı, sektörler konseyi asil üyeleri arasından dört yıl için genel kurul tarafından seçilir ve aynı zamanda sektörler konseyinin ve yönetim kurulunun başkanıdır. Bir kişi, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra en fazla iki dönem başkanlık yapabilir ve bir daha aynı göreve yeniden seçilemez.

(2) TİM, başkanı veya yetkilendireceği başkanvekili tarafından temsil edilir.

(3) TİM başkanlığının herhangi bir sebeple boşalması halinde, yapılacak ilk genel kurula kadar görev yapmak üzere, yönetim kurulunca belirlenecek başkanvekillерinden biri TİM başkanı olarak görev yapar.

Denetim Kurulu ve görevleri

MADDE 15- (1) Denetim kuruluna TİM'in faaliyetlerini ve hesaplarını denetlemek amacıyla, genel kurul delegeleri arasından dört yıl süre ile üç asil ve üç yedek üye seçilir.

(2) Denetim kurulunun görevleri şunlardır:

a) Mevzuat ve genel kurul kararları çerçevesinde TİM'in hesap, işlem ve faaliyetlerini devamlı ve düzenli bir şekilde denetleyip üç aylık raporlar yayımlamak.

b) Genel kurul toplantıları için denetim raporları hazırlamak.

(3) Denetim kurulu üyelerinin bu Kanun çerçevesinde TİM'in denetimine ilişkin işlemlerle ilgili isteyecekleri her türlü bilgi ve belgeyi ibraz etmek, gerektiğinde kopyasını vermek ve gerekli ortamı sağlamakla genel sekreter ve yönetim kurulu yükümlüdür.

Genel Sekreterlik ve Genel Sekreterin görevleri

MADDE 16- (1) TİM'in işlerini yürütmek üzere, bir genel sekreter ile beşten fazla olmamak üzere genel sekreter yardımcısı, Müsteşarlığın olumlu görüşü alınmak kaydıyla yönetim kurulu tarafından atanır.

(2) Genel Sekreter, işlerin sevk ve idaresi ile koordinasyonla görevli ve yetkili amirdir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Seçimler ve Mali Hükümler

Seçimler

MADDE 17- (1) Birlik ve TİM genel kurulu tarafından yapılacak seçimler gizli oy ve açık tasnif esasına göre yargı gözetiminde yapılır.

(2) Seçim yapılacak genel kurul toplantısından en az onbeş gün önce, seçimler için belirlenen liste, toplantının gündemi, yeri, günü, saati ile çoğunluk olmadığı takdirde yapılacak ikinci toplantıya ilişkin hususları belirten bir yazı ile birlikte üç nüsha olarak o yer ilçe seçim kurulu başkanı olan hâkime verilir. Bir yerde birden fazla ilçe seçim kurulu bulunduğu takdirde görevli hâkim, Yüksek Seçim Kurulunca belirlenir. Toplantı tarihleri, gündemde yer alan diğer konular göz önünde bulundurularak görüşmelerin bitimine göre seçimlerin ilçe seçim kurulu başkanının gözetiminde yapılması sağlanır.

(3) Hâkim, gerektiğinde ilgili kayıt ve belgeleri de getirtip incelemek suretiyle varsa noksanları tamamlattırdıktan sonra seçime katılacak üyeleri belirleyen liste ile diğer hususları onaylar. Onaylanan liste ile toplantıya ilişkin diğer hususlar ilgili birlik veya TİM'in ilan yerlerinde asılmak sureti ile üç gün süre ile ilan edilir.

(4) İlan süresi içinde listeye yapılacak itirazlar hâkim tarafından incelenir ve en geç iki gün içinde kesin olarak karara bağlanır.

(5) Bu suretle kesinleşen listeler ile toplantıya ilişkin diğer hususlar onaylanarak ilgili birlik veya TİM'e gönderilir.

(6) Hâkim, aday olmayan üyeler arasından bir başkan ile iki üyeden oluşan seçim sandık kurulunu atar. Aynı şekilde ayrıca üç yedek üye de belirlenir. Seçim sandık kurulu başkanının yokluğunda kurula en yaşlı üye başkanlık eder.

(7) Seçim sandık kurulu, seçimlerin kanunun öngördüğü esaslara göre yürütülmesi, yönetimi ve oyların tasnifi ile görevli olup bu görevleri seçim ve tasnif işleri bitinceye kadar aralıksız olarak devam eder. Seçimlerde kullanılacak araç ve gereçler ilçe seçim kurulundan sağlanır. Sandıkların konacağı yerler hâkim tarafından belirlenir.

(8) Seçim süresinin sonunda seçim sonuçları tutanakla tespit edilip seçim sandık kurulu başkan ve üyeleri tarafından imzalanır. Birden fazla sandık bulunması halinde tutanaklar, hâkim tarafından birleştirilir. Tutanakların birer örneği seçim yerinde asılmak suretiyle geçici seçim sonuçları ilan edilir. Kullanılan oylar ve diğer belgeler tutanağın bir örneği ile birlikte üç ay süreyle saklanmak üzere ilçe seçim kurulu başkanlığına tevdi edilir.

(9) Seçimin devamı sırasında yapılan işlemler ile tutanakların düzenlenmesinden itibaren iki gün içinde seçim sonuçlarına yapılacak itirazlar, hâkim tarafından aynı gün incelenir ve kesin olarak karara bağlanır. İtiraz süresinin geçmesi ve itirazların karara bağlanmasından hemen sonra hâkim yukarıdaki hükümlere göre kesin sonuçları ilan eder ve ilgili birlik ile TİM'e bildirir.

(10) Listede adı yazılı olmayan üye oy kullanamaz. Oylar, oy verenin kimliğinin ve bu Kanuna göre üyeleri temsil ve ilzama yetkili olduklarının ispat edilmesinden ve listedeki isminin karşısındaki yerin imzalanmasından sonra kullanılır. Oylar, organlara göre birlikte veya ayrı ayrı, her şekilde düzenlenen oy pusulalarının, üzerinde ilçe seçim kurulu mührü bulunan ve oy verme sırasında sandık kurulu başkanı tarafından verilecek zarfa konulması suretiyle kullanılır. Bunların dışındaki zarflara konulan oylar geçersizdir.

(11) Hâkim, seçim sonuçlarını etkileyecek ölçüde bir usulsüzlük veya kanuna aykırı uygulama tespit etmesi halinde; bu tespiti konu olan organla sınırlı olmak üzere seçimlerin iptaline karar verebilir. Bu takdirde, süresi bir aydan az ve iki aydan fazla olmamak üzere seçimin yenileneceği günü tespit ederek ilgili birlik veya TİM'e bildirir. Belirlenen günde yalnız seçim yapılır ve seçim işlemleri bu madde ile kanunun öngördüğü diğer hükümlere uygun olarak yürütülür.

(12) İlçe seçim kurulu başkanı hâkime ve seçim sandık kurulu başkanı ile üyelerine, 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunda belirtilen esaslara göre ücret ödenir. Bu ücret ve diğer seçim giderleri, ilgili birlik veya TİM bütçesinden karşılanır.

(13) Seçimler sırasında sandık kurulu başkanı ve üyelerine karşı işlenen suçlar kamu görevlisine karşı işlenmiş gibi cezalandırılır.

Gelirler

MADDE 18- (1) Birliklerin gelirleri şunlardır:

- a) Giriş aidatı.
- b) Yıllık aidat.
- c) Nispi ödeme.
- ç) Diğer gelirler.

(2) Giriş aidatı, yıllık aidat ve nispi ödeme ile ilgili miktar ve oranlar birlik genel kurulu, diğer gelirler ise birlik yönetim kurulu tarafından belirlenir ve bunlar Müsteşarlığın onayından sonra kesinleşir.

(3) Nispi ödeme, ihracat işlemleri üzerinden FOB bedelin asgari onbinde ikisi ile azami binde biri arasında tahsil edilir. İhracatın geliştirilmesini teminen sektörel bazda tanıtım grupları oluşturulması halinde, FOB bedelin binde üçü oranına kadar ek nispi ödeme kesintisi genel kurul kararı ve Müsteşarlık onayı ile yapılabilir. Giriş aidatı ve yıllık aidat, on altı yaşından büyükler için uygulanan aylık asgari ücretin brüt tutarının yüzde ellisinden fazla olamaz. Giriş aidatının alındığı yıl ayrıca yıllık aidat alınmaz.

(4) Giriş aidatı, yıllık aidat, nispi ödeme ile diğer gelirlerin süresinde ödenmemesi halinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunda belirlenen oranda gecikme zammı tahakkuk ettirilerek, birlik yönetim kurulu tarafından verilen kararı müteakip icra daireleri aracılığı ile tahsil edilir. Tahsil zamanasını süresi beş yıldır.

(5) TİM'in gelirleri, birliklerin bir önceki takvim yılı itibarıyla elde etmiş oldukları gelirlerin yüzde sekizi oranındaki katkı paylarından oluşur. Birliklerin katkı payları Ocak ve Temmuz aylarında iki eşit taksitte TİM hesaplarına aktarılır.

Bütçe ve giderler

MADDE 19- (1) Bütçe, yönetim kurulu tarafından yıllık olarak hazırlanır ve genel kurul tarafından kararlaştırılır.

(2) Bütçeden ödeme; bütçede ödeneğin bulunması kaydıyla yönetim kurulu başkanı veya yetkilendireceği yardımcısı/başkanvekili ve genel sekreterin veya muhasip üyenin ortak imzası ile yapılır.

(3) Birlik yönetim kurulunca yapılan ek ödenek talepleri TİM yönetim kurulu tarafından değerlendirilerek Müsteşarlığa sunulur, TİM yönetim kurulunca yapılan ek ödenek talepleri ise doğrudan Müsteşarlık tarafından sonuçlandırılır.

(4) Birliklerin ve TİM'in personel giderleri, gelirlerinin yüzde kırkını geçemez.

(5) Birlikler tarafından, dış ticaret hizmetleri ve alt yapısının geliştirilmesi ve yürütülebilmesi için tayin ve tespit olunacak işlerin, faaliyetlerin, projelerin ve amaçların gerçekleştirilmesine yönelik ortaya çıkan giderler ile bu amaçla yapılan hizmet ve idari giderlerin karşılanmasını teminen, bir önceki yılın birlik gelirlerinden hesap edilerek izleyen yılın Ocak ve Temmuz aylarında iki eşit taksit halinde ödenmek üzere yüzde sekiz oranında pay ayrılır.

ALTINCI BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Personel

MADDE 20- (1) TİM ve birlik genel sekreterliği; genel sekreter ve yardımcıları ile diğer personelden oluşur.

(2) TİM ve birliklerde istihdam edilenler, bu Kanun ve bu Kanuna dayanılarak çıkarılacak yönetmelik hükümleri ile 4857 sayılı İş Kanunu ve İnsan Kaynakları Yönetmeliği hükümlerine tabidir.

Kurul üyeliklerine seçilemeyecek olanlar

MADDE 21- (1) Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı beş yıl veya daha fazla süreyle ya da devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, milli savunmaya karşı suçlar, devlet sırlarına karşı suçlar ve casusluk, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama, kaçakçılık, vergi kaçakçılığı veya haksız mal edinme suçlarından mahkum olanlar TİM ve birliklerin yönetim kurulu ve denetim kurulu üyesi olamaz.

(2) Seçilen gerçek veya tüzel kişi üyeler, seçilmelerine engel bir durumları olmadığını belgelemekle yükümlüdür. Seçildikten sonra birinci fıkra kapsamına giren suçları işlememiş olduğunu ilgili mercilerden alınan belgelerle tevsik edemeyen üyelerin asil veya yedek üyelikleri kendiliğinden düşer.

Denetim

MADDE 22- (1) TİM ve birlikler ile bunların kurduğu vakıf, şirket, işletmeler ve iştirakler idari ve mali yönden Müsteşarlığın denetimine tabidir.

(2) Denetim sırasında, denetim yapmakla görevli olanlar tarafından istenecek ve denetimle ilgili gizli dahi olsa her türlü belge, defter, dosya ve sair evrakın para ve para hükmündeki evrak ve senetlerin talep edildiğinde kopyasının verilmesi, kasa ve veznenin kontrol ettirilmesi, yönetim yerleri, şubeler ve irtibat bürolarına girme isteminin yerine getirilmesi zorunludur.

Düzenlemeler, görevlendirme ve seçimlerin ertelenmesi

MADDE 23- (1) TİM, Müsteşarlığın olumlu görüşünü alarak, dünya ticaretindeki gelişmelere göre birliklerin bölgesel ve sektörel bazda yeniden teşkilatlanmasına ilişkin düzenlemeler yapabilir.

(2) Birliklerin veya TİM'in seçimle iş başına gelen organlarının seçim tarihleri Bakanlık tarafından bir yılı geçmemek üzere ertelenebilir.

(3) Bu Kanunda yer alan hususlara ilişkin yönetmelikler; Müsteşarlığın olumlu görüşü alınmak kaydıyla, TİM tarafından hazırlanarak Bakanlığın onayı üzerine Resmî Gazetede yayımlanmak suretiyle yürürlüğe girer.

(4) Bu Kanunda yer alan hususlara ilişkin tebliğler çıkarmaya, özel ve zorunlu durumları inceleyip sonuçlandırmaya ve gerekli önlemleri almaya Müsteşarlık yetkilidir.

Geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 5/7/1993 tarihli ve 93/4614 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan İhracatçı Birliklerinin Kuruluşu, İşleyişi, İstigal Sahaları, Organları, Üyelerinin Hak ve Yükümlülüklerine Dair Karara istinaden kurulu bulunan birlikler ve TİM faaliyetlerine devam eder.

(2) Bu Kanun çerçevesinde TİM'in ve birliklerin organlarına ilişkin yönetmeliklerin yürürlüğe girmesini müteakiben yapılacak ilk olağan genel kurulda organları teşekkül ettirilir. Organlar teşekkül edinceye kadar başka bir işleme gerek kalmaksızın; TİM yürütme kurulu, TİM yönetim kurulu; TİM icra komitesi, sektörler konseyi olarak görev yapar.

(3) Halen görev yapmakta olan TİM ve birliklerin personeli aynı statü ve özlük hakları ile görevlerine devam ederler.

(4) Personel giderleri gelirlerinin yüzde 40'ını aşan birliklerin genel sekreterlikleri, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç yıl içerisinde, personel giderlerini bu seviyeye getirmekle yükümlüdür.

(5) Bu Kanunun uygulanmasına ilişkin yönetmelikler bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki ay içinde yayımlanır. Bu yönetmelikler yürürlüğe konuluncaya kadar mevcut yönetmeliklerin bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam edilir.

Yürürlük

MADDE 24- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 25- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.